

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Néhány szó a büntetésről.

Irta: Preszly Lóránd csendőrhadnagy.

II.

A büntetés céljáról elmélkedve elsősorban is azt állapíthatjuk meg, hogy a bűn elkövetésével kapcsolatban minden esetben az a jogos követelmény lép előtérbe, hogy az megtoroltassék, vagyis hogy a büntetésnek elégtételadási jellege meglegyen. Ha Z. hamis vádat emel A. ellen és így azt meghurcolja a nyilvánosság előtt, megérdemli, hogy mint törvény ellen vétő és az egyéni tisztességet lábbal tipró tettes megbüntetessék; ezzel erkölcsi elégtétel szolgáltatik A.-nak és érvény szercztetik a Btkv. 227. §-nak. A közönségre is megnyugtatólag hat, ha látja az igazság győzelmét a jogtalansággal szemben.

A megtorlás elsősorban az elégtételt, másodsorban a javítást, harmadsorban az elrettentést tűzte ki feladatául, alapelvül. E két utóbbi mellékcél gyanánt szerepel és főként az utóbbi már inkább mintegy megelözése akar lenni a bűncselekményeknek.

A javítás célja az, hogy a büntetés kiszabásával másokat visszatartson a bűnök elkövetésétől, de egyidejűleg emberséges uton akar hatni a bűnösre és megakarja ovisni a bűnök megismétlésétől. Vallja továbbá azt az elvet, hogy a bűnös emberrel — annak emberi méltóságához illő módon kell bánni és hogy csak az ilyen eljárással és bánásmóddal lehet elérni azt, hogy a bűnös — a ki még nem gonosztevő — megjavuljon.

Az elrettentési elmélet ridegebb és igen régi. Tulajdonképpen ma már igen kis mértékben képezi a büntetés célját. Mert ha feltesszük, hogy a bűnözésre hajlammal bíró emberiség nagyobb része egy lázongó tömeg, melyet fékezni kell és erős eszközökkel visszatartani a bűnök elkövetésétől, akkor — talán — elhibető, hogy a büntetésnek teljes mértékben célja lehet az, hogy kiírta a tömegeből a bűnre való hajlandóság osiráját. Ez az elijesztési és fenyegető eljárás emlékezetembe idézi azokat a hajmeresztő, embertelen kínzásokat, melyek leginkább az ó-kort jellemzik, a keresztrefeszítést, a máglyákra hurcolást, az élő ember négy darabra hasítását, a kerékbetörést stb. És — ugyebár — tudjuk, hogy a cél még ezekkel sem volt elérve? Minél em-

bertelenebbül kioztak pl. a római császárság korában, a kereszténység vagy a zsidók üldözésekor, a tömeg ellenállása hatalmasabb mérveket öltött és a zsarnoki önkény drákói szigora megtört, mert az ellenállás tüze felperzselt a kényurak trónját. Az ilyen büntetések célja megvolt, de olyan embertelenség is volt, hogy azok eltörlésével a későbbi kor méltán dicsekedhet.

A büntetés egyik célja gyanánt azonban ennek dacára is elfogadhatjuk az elrettentést annál is inkább, mert erkölcsi szempontból, de meg az állam és így a polgárok jólétének biztosítása érdekében szükséges, hogy a büntetés célja az elrettentés jellegét magán viselje.

A gyakorlat idővel beigazolta, hogy a büntetés nemcsak elriaszt, hanem javítólag is képes hatni. És ettől az időtől lett inkább a javítás elfogadva a büntetés lényegesebb célja gyanánt, mely nem a félelemkeltéstől, hanem a bűnös megjavulásától várja célja megvalósulását.

Szerintem ez az életrevaló, igazságos és belső értékkel bíró elmelet. Elvégre az elrettentés ideig-óráig sikert eredményezhet, azonban ott, a hol tulszigoru a büntetés, ott célt téveszt, mert bosszút és gyűlöletet teremt, ezek pedig igen alkalmasok a bűnös hajlamok előidőzésére. Az erkölcsi tudat felébresztése, a jobb meggyőződés és az akarat uralmának kiérlelése a legbatásosabb eredmény, melyet a büntetéstől várni lehet. Kerülje el az a bűnös ember az elkövetett bűnt másodizben már azért, mert megundorodott tőle, mert belátta, hogy emberi méltóságával össze nem egyeztethető a bűnök elkövetése és mert van elég akaraterejc azok leküzdésére. Ez olyan eredmény, melyre bármely kulturállam büszke lehet.

Hogy a büntetés javítólag is hat, ez egy gyakorlati igazság, melynek mélyenfekvő, lélektani okai is vannak. Minden büntetés ugyanis szenvedések elviselésével jár. A szenvedés gondolata pedig megfélemlíti az embert. Ívszázadok meggyőződése az, hogy a szenvedés jó orvossága a bűnnek. Vannak vallások, melyek egyenesen azt hirdetik, hogy a szenvedés együtt született meg a bűnnel és csak a szenvedéssel győzhetni le a bűn uralmát. A szenvedés tudata visszaszoritja az ösztönök uralmát, megfélemlíti, de meg is nemesíti az akaratot.

Egy lépéssel tovább menve láthatjuk, hogy a bűn és a büntetés között okozati összefüggés van. Egyik a má-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, miot **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., mig **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék korendő.

sik nélkül el nem képzelhető. A hol megjelenik a bűn, ott meg kell jelennie a büntetésnek is. Kétségtelen az is, hogy a büntetés mindig jogos, ha bűnöst sújt.

A büntetés tehát az igazságosság ténye és kifolyása az igazságszolgáltatás ama feladatának, hogy minden jogtalanság megsemmisíttessék, viszont az igazság és a jog uralma fenntartassék. Emberi voltunk gyarlósága, bűnözésre való hajlamaink, a rendellenesség és jogtalanságok tényei, a bűnesetek, melyek nap mint nap olyan nagy számban fordulnak elő, élénken bizonyítják, hogy a büntetések alkalmazására szüksége van az államnak, hogy céljait elérhesse. Mivel pedig az állam az egyéni boldogulásokat célját is szolgálja, a büntetésre az állampolgárok érdekében is szükség van.

Az államok két jellegzetes irányban küzdenek a bűnök ellen. Röviden ezekről is megemlékezem. Az egyik a megelőző eljárás. Ez óvintézkedéseket foglal magában, azokat csoportosítja és ezekkel arra törekszik, hogy az ember ne jusson vagy juthasson olyan könnyen a bűn lejtőjére. Nevezhetem ezt tiltótáblának is, mely minden bűn útjának torkolatát jelzi s mintegy figyelmezteti az embereket arra, hogy az egyenes, a törvényes útról ne térjenek. A szokásos, bivatásszerű büntetésekre különös gondot fordít és ezekkel szemben már igen széleskörű óvintézkedéseket tesz. Így például nyilváníttatásba veszi, lefényképezteti, osztályozza és minősíti őket, ujjlenyomatokat készít és koponyaméreteket vesz fel róluk. Teszi ezt éppen úgy, mint egy köteleességtudó csendőr teszi azt hivatása körében szűkebb határok között. Ezzel az eljárással azt akarják elérni, hogy a büntetésekre egyrészt, adott esetekben könnyebben és gyorsabban legyenek kézrekeríthetők, másrészt pedig lehetőleg megközelíteni igyekeznek az állam azt az ideális állapotot, hogy felismerve és megértve a bűnök utálatosságát, azokat az ember el is kerülje.

A másik irány — melyet már lényegileg fejtegetéseim során is érintettem — az ítélkezési eljárás, a mely olyan ténykedés, mely hivatva van a bűn, tehát az ejtett sérelem és a tettes személye révén megzavart egyensúlyt helyreállítani. Ezt az eljárást nálunk a királyi bíróságok teljesítik. A bíróság nem más, mint az állam büntető hatalmának végrehajtója, a mely független, mert nem befolyásolható és igazságos, mert törvénykönyvvel a kezében nyílt ítéletekkel sújtja a bűnösöket.

*

Fejtegetéseim végére érve nincs kétségem az iránt, hogy olvasóim megértettek engem és így azt a képet, melyet éles vonásokkal óhajtottam megrajzolni, sikerült tisztán előállítanom is. Azon reménnyel fejezem be tanulmányomat, hogy sikerült a bűn és büntetés feletti elmélkedésre a figyelmet felbívni és így alkalmat nyújtani arra, hogy olvasóim annak gyakorlati értékét megismerve, azt a szolgálat javára kamatoztassák. E gondolat által fáradságom bőséges jutalmát elnyerte.

A személyismeret megszerzése és gyarapítása.

Irta: Argus.

(Vége.)

A személyismeret megszerzésében és gyarapításában nagy segítségére vannak a csendőrnek az őrsparancsnok által való oktatás és helyes vezetés, valamint az idősebb vagy az őrskörletben régebben szolgálatban levő és így tapasztaltabb bajtársak kötelelességszerű közlései is. S bátran állítható, hogy egy a szolgálat érdekében ebben a tekintetben is törődő őrsparancsnoknak alárendeltjei mindig több és szebb eredményeket érnek el, mint azoké, a kik abban a hitben élnek, hogy az eredmény elérése csak véletlennek köszönhető.

És, ha meggondoljuk a dolgot, hát nagyon könnyű ám egy fiatal vagy az őrskörletben másként még ismeretlen csendőrt, úgy az őrsparancsnoknak, mint a tapasztaltabb altiszteknek és csendőröknek, a személyismeret megszerzésében és gyarapításában támogatni, oktatni, vezetni, ha ebbeli köteleességüknek megfelelő akarnak. Nem kell hozzá semmi megerőltetés, csak éppen hogy szolgálatközben, vagy azonkívül is, más talán éppen haszontalan tárgyról való beszélgetés helyett erről tárgyaljanak. És különösen szolgálatban, miféle érdekesebb dologról tudhatnának beszélni, mint a lakosság személyi és anyagi viszonyairól, a megbízható valamint a megbízhatatlan — t. i. a közártalmú és gyanús — egyének megnevezéséről és ismertetéséről.

Azt hiszem, nincs egyetlen bajtársunk, a ki az efféle közléseket szívesen ne venné. Illeszen, ha csak egy szemernyit is érdeklődik önként vállalt szolgálatának eme fontos kiegészítő részei iránt, maga kérdezi ezeket, ha őrsparancsnoka vagy járőrvezetője nem is hozná fel. És ha az őrsparancsnok vagy az őrs tapasztaltabb legénysége arra törekszik, hogy újonnan odahelyezett társuk, illetve a beosztott próbacsendőrből egy jó és minden tekintetben megbízható csendőrt neveljenek, nem csak hogy megfelelnek ennek minden kérdésére, de fontos szolgálatuk és a testület tekintélyének jól felfogott érdekében minden alkalmat megragadnak és felhasználnak, hogy a helyi és személyi ismeretek terén még ismeretlen és tapasztalatlan társukat, ezek megszerzése iránti igyekezetében kellőleg támogassák és szakavatott magyarázatok és ismertetések mellett, vállvetve oktassák.

Azt hiszem, hogy nagyon kevés csendőrtársunk részéről abban a kiváló szerencsében, hogy hosszabb szolgálati idejét egy és ugyanazon őrsön töltötte volna. A személyi változások és szolgálati viszonyok — sajnos, de elkerülhetetlen — áthelyezéseket idéznek elő. S mily jól esik bárkinek is, ha új őrsén akár nálánál fiatalabb csendőrtől nyeri is a helyi és személyi ismeretre vonatkozó felvilágosításokat, csak legalább lássa, hogy támogatják ebbeli igyekezetében. Mert bizony ilyen közlések és ismertetések hiányában nagyon sokszor és hosszabb szolgálatlét után is, tehetetlensége és eredménytelen tevékenysége folytán szegényen és a kezében vonul be — azt hiszem — minden csendőr, a ki fontos hivatását komolyan fogja fel.

S ha mindezek dacára akár egyik, akár másik őrsön akadna olyan idősebb és tapasztaltabb altiszt vagy csendőr, a ki akár a mástól, akár önbuzgalma folytán szerzett ismereteit — mondjuk abbéli téves felfogásból, nehogy versenytársat neveljen magának — nem közlőné arra még rászoruló bajtársaival, hát az őrsparancsnok

A legjobb órák,

legszolidabb éküzerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy kézpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

csak akkor teljesíti legjobban kötelességét, ha erélyes közbelépéssel és céltudatos oktatással felvilágosítja az illetőt eljárása káros voltáról és minden megengedett eszköz alkalmazásával arra bírja, hogy ismereteit és tudását bajtársaival közölje s azt ekként a szolgálat érdekében kiterjedtebb mérvben és előnyösen érvényesítse. Csak így nevelhetünk jó anyagot a testületnek s csak így mutathatunk fel eredményes tevékenységet. S bátran állítható, hogy nincs talán egyetlen bajtársunk sem, a ki nem erre törekednék.

*

A személyismeret megszerzésénél nagy előny az, ha a csendőr a polgárokkal való érintkezésnél, minden alkalommal és minden körülmények között, megnyerő modort tanusít és a legtisztességesebben viselkedik. Nem azt akarom itt mondani, hogy hizelegjen. Szó sincs róla. A hizelegés csunya szokás. És a hizelegő egyén soha se lebet állandóan rokonszenves, sőt émelegyőssé válik. Ellenben, a ki minden emberrel szemben megtalálja az érintkezés helyes módját, minden emberrel a kellő tisztelet hangján beszél, az uri közönséggel szemben nem a szolgálaiasságig alázas, azok kegyei elnyeréséért nem válik tolakodóvá; viszont a szegényebb néposztálybeliekkel szemben nem durva, nem nyers és általában nem gógös és nem fenbéljázó: az a csendőr mindenütt rokonszenvet gerjeszt maga iránt.

Csak tisztelet szülbet tiszteletet! — tanítja utasításunk. És ez igaz is.

Ha az a szegényebbsorsu egyén azt látja, hogy valamely csendőr egészen feltűnő módon és mindenáron arra törekszik, hogy csak az uri közönség kegyét kiérdemelje, ellenben a szegényekkel szemben durva, tapintatlan, semmi bizalmat nem érez a csendőr iránt. Pedig — azt hiszem — nem mondunk ujat, ba azt állítjuk, hogy a legtöbb eredményt a szegénysorsu, de becsületes emberek bmondása után lebet elérni.

Általános ismert tény, hogy a legtöbb büntettes a szegényebbsorsu egyének közül kerül ki. Már pedig az uri ember kevesebbet érintkezik a szegényebb sorsuakkal, mint annak osztályosai, következésképp nem is ismerheti annyira azok személyes tulajdonságait és összeköttetéseit, mint ez utóbbi. És a csendőr is ez utóbbiakkal érintkezik gyakrabban s ba bizalmát akarja megnyerni, azt csak szivélyes, nyájas beszédmodor és tapintatos érintkezés mellett fogja elnyerni.

Téves felfogás az, hogy a csendőrnek szolgálati dolgairól senkivel sem szabad beszélni. Szahad az, csak-hogy meg kell tudni választani, hogy miről szabad és miről nem. Meg kell válogatni azt is, hogy kivel — miről beszéljünk.

Néma gyermeknek anyja se érti szavát! Hát hogy tudbatná a lakosság, hogy mit akar tudni a csendőr, ba nem kórdoz. És bizonyos, hogy szolgálatban vagy szolgálaton kívül is, mennél több egyőnhez fordulunk egy vagy más felvilágosítás iránt, annál többet tudunk meg.

A Mózsai korcsmárostól, csak meg kell nyerni a bizalmát, sok mindent meg lebet tudni. Legtöbb faluban ő az egyedüli, a kihez mindenki bejáratos. Ő tudná csak megmondani, hogy miből él és a züllött, korhely, falurossza, a ki talán éppen ő forgatott ki a vagyonából s azóta csavargásban él, bol itt, hol ott huzódik meg. Megölhető kötes mindenki előtt. S ba van Mózsainak büne, több mint bizonyos, hogy ezt viszont attól a csavargótól lebet megtudni legjobban. Haragusan egymásra, tebat

mindenik ott árt a másíknak, a hol tud. S ba állításuk nem mind igaz is, bizonyára van közte olyan, a minek a csendőr hasznát veheti.

Aztán azok a patak partján mosó asszonyok. Hejh! sokat tudnak azok olyat, a mire a csendőrnek szükségé van. Csak el kell találni a módját s ki kell ugratni a nyulat a bokorból. Szivélyes köszöntés, egy pár édeskés szó már bizalmassá teszi őket. Akkor aztán pár perc alatt beszélnek azok annyit, hogy csak győzzé hallgatni az ember. S ba mindannak csak a fele igaz. már megéri azt a kevés időt, a mit a csendőr ráparazart.

És az a szegény munkás ember, ott künn a pusztában. Milyen jól esik annak, ha a csendőr egy szivélyes adjonistennel, vagy barátságos kézszerítással köszönti, vagy köszöntését ugyanígy fogadja. S ba pár percnyi beszélgetés közben talán még egy pipa dobánnyal is megkínálja, már bizalmas lesz, megered a nyelve s önkéntelenül is oly közléseket tesz, a minek vagy akkor mindjárt, vagy alkalmilag hasznát veszi a csendőr. Arany szíve van annak a daróczruba alatt s ba barátságot és jó indulatot ragaszkodással, bizalommal viszonozza.

És ez a barátságos viselkedés még más tapasztalatra is vezet. Mert ha valamely egyén az ilyen megnyerő, barátságos viselkedés mellett is idegenkedik, huzódozik a csendőrtől, arról bizonyosra vehető, hogy 100 közül 90-nek nem tiszta a lelkiismerete, van valami titkolni valója s attól fél, hogy a csendőr már az arcából, szeméből kiolvasa azt.

S ha volna bajtársaim között olyan valaki, a ki mindezekre kételkedve rázná a fejét, könnyen meggyőződhetik az elmondottak igaz voltáról. Ne tegyen mást, csak figyelje meg azt a bajtársát, a melyik eredményes működéséről ismeretes. Meg fogja látni, hogy az éppen az elmondottak szerint érintkezik az emberekkel, egyforma barátságos mindenkivel szemben, nem osztályozza az embereket születésük és rangjuk szerint. Egyformán tud alkalmazkodni urhoz, gazdaghoz és szegényhez. Ezért szereti, tiszteli, becsüli őt mindenki, ezért vannak hozzá bizalommal egyaránt. Sőt annyira mennek egyes emberek a bizalom megnyilvánításában, hogy ha panaszkor vagy valami jelenteni valójuk van, s e célból az őrsre mennek, először nem az őrsparancsnokot, hanem X. vagy Y. csendőrt keresik. És éppen ebben rejlik az ő eredményes működésének titka.

Ezért kell óvakodni a csendőrnek az udvariatlan, goromba és fenbéljázó viselkedéstől, mert: csak tisztelet szülb tiszteletet.

*

Az is téves felfogás, ba ugyan még most is volna köztünk valaki, a ki ennek a téves felfogásnak bódol, hogy csak korcsmában, borozás mellett, lebet személyismeretet szerezni legeredményesebben.

Nem is szólva arról, hogy az ilyen korcsmai ismeretség mily erkölcsi és anyagi kárát váu a csendőrnek, bátran állíthatjuk, hogy az ekként szerzett ismeret, a szolgálat előnyére sem értékesíthető.

A csendőr tehát ne hagyja magát félrevezettetni a régi világból fenmaradt ama trtatatlan és mesőbe illő állításoktól, hogy a borozás közben ittasodni kezdő egyén — ezen állapotában — fontos és a szolgálatra előnyös dolgokat közölhet vele.

Mulató ozimborákkal ilyen dolgokról értekezni nem is lebet, mert az nem a nagy nyilvánosság számára való. Meg aztán ezek az emberek nem is megbízható

egyének; nem áll meg bennök a szó, alkalmilag tovább adják s így a csendőr a helyett, hogy a szolgálatra előnyös adatokat szerezne, illetve biztosítana magának, még kellemetlenséget szerez. Mert bizalmas közlései, kérdéskódásai a nyilvánosság elé kerülnek és az is megtudhatja, a ki felől éppen fontos szolgálati érdekből tudakozódott. S a következmény az, hogy az illető óvatosabb lesz és ha még tudni akar valamit, a bizalmas czimborák útján — mert ezek lehetnek az ő barátai is — kiveszi a csendőrből mindazt, a minek éle ellene irányul.

És ha tekintetbe vesszük, hogy a gyakori korcsmázás, mint magában véve is tiltott cselekmény, nemcsak erkölcsi hátrányára van a csendőrnek, hanem ez által egészségét, munkakedvét és szolgálati megbízhatóságát is veszélyezteti, csak fontos kötelességet teljesítünk, ha a személyismeret ilyen módon való szerzésére törekvő bajtársainkat ettől óva intjük és felfogásának téves voltáról őt meggyőzni iparkodunk.

Korcsmázó, dorbézoló egyénekről a lakosság sem nyilatkozik előnyösen. Kivételt tehát a csendőrrel sem tesz, sőt éppen azzal nem tesz. Mert ugyan ki fordulna bizalommal egy közszolgálatban álló olyan emberhez, a kiről tudja, hogy ma ezzel, holnap azzal korcsmázik, mulatozik.

Köztudomású, hogy minden korcsmázó egyén elhanyagolja hivatását. S ha a csendőr eleinte — mondjuk — a fentebb említett célzattal teszi is, később akaratlanul is rabjává lesz — mint sok más — e szokásnak és a helyett, hogy — mint szándékozott — a szolgálat érdekét mozdítaná elő, inkább annak hátrányára cselekszik.

Hiszen nem tiltja a csendőrnek sem a szabály, sem az előjárója, hogy szórakozás céljából korcsmába menjen; azt azonban tiltja, hogy akár ott, akár máshelyen roszhírű egyénnel kössön ismeretséget és bizalmasan barátkozzék. Ennélfogva már csak azután kössön a csendőr bárkivel is bizalmas ismeretséget, ha előzetesen meggyőződött alaposan, hogy az a valaki a barátságára érdemes is. De még akkor is csak abban az esetben, ha előre láthatja, hogy abból a barátságból, ránézve, sem erkölcsi, sem anyagi károsodás nem származhatik és a szolgálat sem szenved hátrányt általa.

Hasznos személyismeret különben sem szerezhető ilyen korcsmai összejövetelek mellett. Hosszu, folytonos és alapos megfigyelés és megbízható információk kellenek ahhoz, hogy a csendőr azt mondhasssa, hogy működési körletében megfelelő személyismerettel rendelkezik.

Személyismeretszerzés céljából közártalmuakkal vagy gyanús egyénnel sem szabad a csendőrnek ismeretséget kötni, már t. i. bizalmas ismeretséget, mert ez által a csendőri állás tekintélyét veszélyezteti. Az ilyen, habár csak látszólagosan is bizalmas ismeretség előbb-utóbb megboszulja magát.

Ez azért nem zárja ki, hogy az ilyenféle egyének bizalmas közléseit meghallgassuk, de nem szabad azt mindjárt készpénznek venni és csak alapos és érett megfontolás után és különösen a közlése kétségtelen igaz voltáról való meggyőződés után szabad csak annak alapján eljárni. S azt se bagyjuk figyelmen kívül, hogy az ilyen egyén nem-e azért tesz előttünk bizalmas közléseket, hogy a gyanút éppen abban az ügyben, vagy talán későbbi viselkedésében is, magáról elbarátságos. Csak úgy vaktában nem szabad hinni senkinek se.

A szükséges személyismeret megszerzésében és gyarapításában előnyére válik a csendőrnek az is, ha önképzésével szorgalmasan foglalkozik.

Szabályaink és utasításaink alapos ismerete bő támogatást nyújt ugyan ezen a téren, de elegendőnek még ez sem mondható. Hasznos könyvek, szakművek, hírlapok olvasása szintén jó eredménnyel támogatgatnak bennünket ezen a téren. Nemcsak azért, mert sok olyan dolgot, pl. a büntettek különleges szokásait, raffináltságát tanulhatjuk meg belőle, a mit máskülönben nem tudhatnánk, hanem azért is, mert emberismeretünk, helyes ítélő és következtető képességünk ezáltal élesedik. A hírlapok törvénykezési rovata, egyes szakemberek által írott bűnügyi elbeszélések, sőt a bűnügyi regények olvasása is, sok olyan dologgal ismertetnek meg bennünket, a miről addig halvány sejtelmünk sem volt és a melyek ismeretére adandó alkalommal szükségünk lehet.

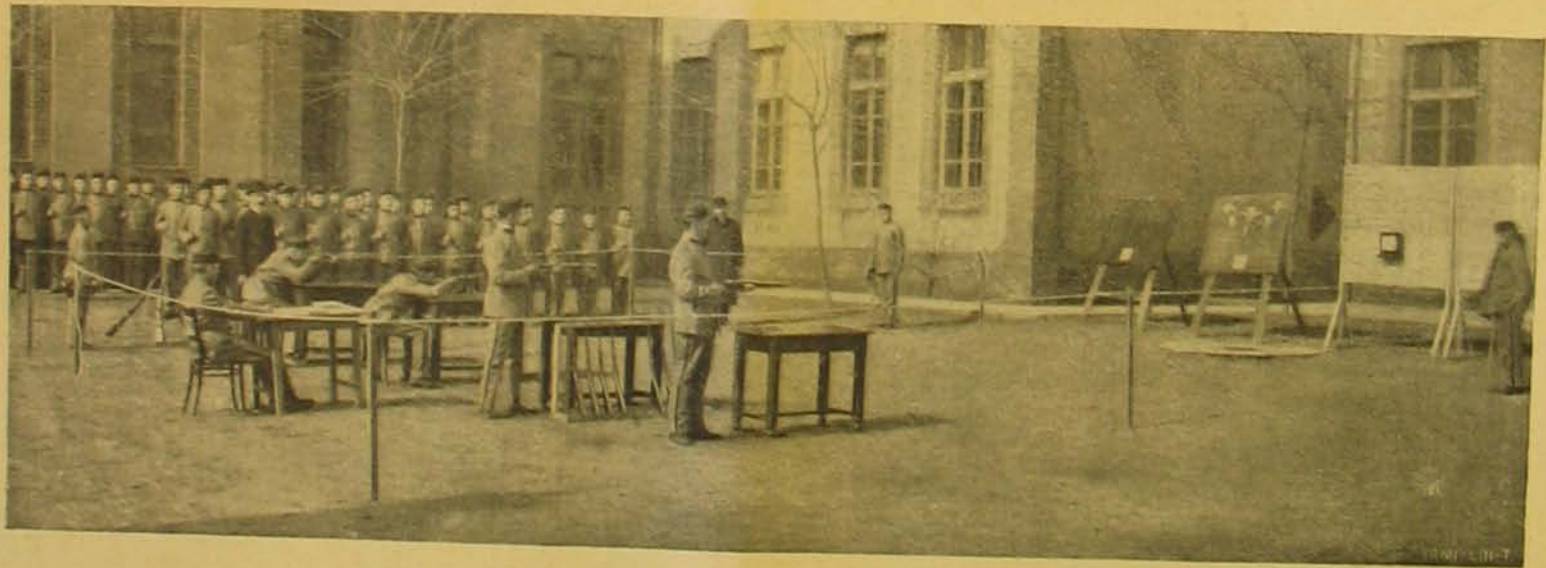
A jó pap holtig tanul! — tartja a közmondás. És ez a csendőrré is alkalmazható, mert a csendőrségi szolgálatban is — mondhatni — nap-rap után újabb és újabb esetekkel állbatunk szemben. És nagyon sokszor van a csendőr abban a helyzetben, hogy csak olvasottsága és ennek alapján szerzett éles ítélő és következtető képessége segíti ki valamely bonyolult ügy szövevényes hínárjából. Ennélfogva csupán azon egyszerű okból, mert tudjuk, hogy valamely bűnügyi regény vagy elbeszélés csak az író fantáziájából került ki, illetve abból lett az olvasásra érdemessé kibővítve, olvasatlanul félredobni nem szabad. Nem szabad már azért sem, mert tulajdonképpen mindenféle bűncselekmény, mielőtt végrehajtatott volna, a büntettes fantáziájában született meg. A végrehajtás előtt tehát azzal is csak mint fantáziával, mint egy képzeletben összeállított esetárgygyal találkozhattunk volna.

A büntettek legnagyobb részének igen élénk a képzelődő tehetsége. A csendőrnek tehát, ha már a természettől nincs megáldva hasonló élénk képzelő erővel, az említett iratok, könyvek és hírlapok olvasása által mesterségesen kell pótolni e hiányt, de felfogás, leleményesség, megfigyelési képesség és fantázia tekintetében nem szabad a büntettes mögött maradnia. Annál kevésbé, mert csak mindezek teljes birtokában tudhatja azt kiismerni és leleplezni.

Utasítás szerint adagolva és használva a méreg is orvosság. S viszont az utasítástól eltérően használva az orvosság is megárt. Ennélfogva csupán azon körülmény, hogy a fentebb említett ismereteket és tulajdonságokat a büntettes a társadalom kárára használja fel, nem tarthatja vissza a csendőrt azok elsajátításától, mert ő mindazokat, hivatásánál fogva viszont a társadalom javára értékesítheti. És értékesíti is akkor, midőn valamely bűncselekmény elkövetőjét, széleskörű ismeretsége, éles ítélő és következtető képességének felhasználása mellett, leleplezi.

Az olvasottság, élénk felfogás, leleményesség, ügyes megfigyelési képesség és a szóbőség, különben is igen jó ajánlólevél a társadalomban. Még akkor is, ha az ember nem mint csendőr működik a közéletben. Kétszeres előnye tehát a csendőrnek, ha mindezekkel rendelkezik. Egyrészt, mert a társadalom rokonszenvét és becsülését biztosítja számára, másrészt, mert fontos szolgálatának teljesítésében is eredményre segíti.

Ne idegenkedjünk tehát a könyvoktól, az olvasmányoktól. És miután módunkban is áll, a saját utasításaink és szabályaink tanulmányozása mellett, ott, ahol az ős könyvtára csak kevés könyvvel rendelkezik, vagy ha azokat már átoltastuk, a rendszeren majdnem minden

Czélbalövés az iskola udvarán.

Tűzolni.

Az újpesti polgári iskola tanulólouak iskolai zászlóulja.

községben található kölcsönkönyvtárt vegyük igénybe. Mert csak a folytonos olvasgatás, tanulás által pótolhatjuk azokat az ismereteket, a miket annak idején, egy vagy más ok miatt meg nem szerezhettünk. Az így szerzett ismereteket pedig, a hol csak lehet, használjuk fel alárendeltjeink és bajtársaink oktatására és képzésére, támogassuk őket minden ilyenmü törekvéseikben, mert csak így nevelhetünk a területnek hasznos tagokat és csak így mozdíthatjuk elő — mint a hogy kötelességünkben is áll — a legfelsőbb szolgálat érdekeit.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A gyufaszál.

Közi: *Schieder János* járásörmester.

Az 1891. évi június hó 27—28-ika közötti éjjelen ismeretlen tettesek betörték özv. Czeller Jánosné dunaföldvári lakos hentesüzlet tulajdonos lakására és onnan összesen 15,044 korona értékű pénzt, ékszert és értékpapírt loptak el.

Én akkor mint őrsvezető a dunaföldvári őrs parancsnoka voltam és mihely a betörésről értesültem, haladéktalanul a helyszínére siettem.

A helyszínén megállapítottam, hogy a tettesek az utcai ablakon át hatoltak be a szobába, még pedig oly óvatosan és zajtalanul, hogy a szomszéd szobában alvók a legcsekélyebb neszt sem hallották. Bűnjelet sem hagytak hátra, csupán néhány gyufaszálat találtam a padlón szétszórva, melyeket gondosan összeszedve, papírba göngyölve, járőr-táskámba helyeztem el.

A káros és hozzátartozói a kérdésekre, hogy nem gyanakszanak-e valakire, egybehangzóan és a legnagyobb határozottsággal állították, hogy a cselekményt csakis a káros elzúllott és iszákos fivére követte el, ki a károsat állandóan zsarolta és mivel utóbbi időben nem adott neki annyi pénzt, a mennyit követelt tőle, ismételtlen megfenyegette azzal, hogy ezért majd bosszút áll rajta.

Természetesen elő sorban ebben az irányban kezdtem puhatólózni, de csakhamar meggyőződtem róla, hogy rossz nyomon járok és a gyanu csak az iszákos rokon ellen felingerelt család elfoglaltságának tulajdonítható, tényleges alappal azonban nem bír.

Volt azonban a községben egy B. M. nevű rovott multu egyén, ki bár látszólag az utóbbi időben javulásnak indult, előttem mégis gyanus volt, mert sokszor megfigyeltem, hogy éjjeleken át, mikor azt hitte, hogy senki sem látja, hol erre, hol arra kószál.

Ez esetben is ezt az embert vettem gyanuha és a járőrrel és két községi rendőrrel felkerestem a lakásán. Midőn a B. M. lakásába beléptem, ez megremegett és arca halott-halvánnyá vált; azonban látható erőlködéssel csakhamar összeszedte magát és kérdésekre, hogy az elmúlt éjjel merre járt, feleségével, két gyermekével, apósával, U. N. községi belső kocsimárossal és az éppen lakásán tartózkodó Szinkó József feltűnő szabadságának levő felegyenczel igazolta alibijét.

B. M. feltűnő összeszerzése és elcsapadása, valamint a Szinkó József jelenléte folytán gyanum csak növekedett és a rovott multu gyanúsítottat megmozdítottam. Ez alkalommal a felső kabátja zsebében egy marék csomagolatlan gyufát találtam, melyeket a helyszínén talált gyufákkal összehasonlítva, megállapítottam, hogy azok teljesen azonosak, még pedig egészen új gyártmányu gyufák, a minőket Dunaföldváron nem is árúsítottak.

Mint hogy azonban a gyanúsított még ezek után is kőnkül tagadott, elhatároztam a legrészletesebb házkutatás fogadtatását és végre három napi megfeszített és kitartó munka után sikerült Szinkó házában a kertből alatt folyó trágyalé között egy kéve száraz kukoricaszárba, ruhadarabokba és papírba göngyölve a lopásból eredő arany zseborát,

egy ezüst emlékkeresztet és két darab száz koronás bankjegyet megtalálni.

Most már Szinkó heismerte, hogy a betöréses lopást ő követte el B. M. társaságában, minek alapján aztán a még hiányzó pénz és értékpapírok is csakhamar előkerültek. Ott voltak elrejtve B. M. házában nádfedelű tetőzetében.

Kiderült az is, hogy a gyufát, mely árulójukká vált, B. M. pár nappal előzőleg egy közeli város országos vásárján szerezte.

A tettes zsebéből munkaközben kihullott gyufaszál kadték meg ez esetben a fonalat a nyomozás sikeres lobonyolításához. Ez is egyik fényes tanulsága annak, hogy milyen fontos a helyszínén minden legcsekélyebb körülményre is kitérjeszkedni.

Ez esetben a gyufaszál, máskor egy kis szelet papír, egy leszakadt gomb és más ilyen jelentéktelennek látszó tárgy vezet a tettes nyomára.

Az ilyeneket meglátni, gondosan megőrizni és sikeresen felhasználni a nyomozó járőr egyik legfontosabb teendője.

KÉPEINKHEZ.

Iskolai zászlóaljok.

Külföldön, különösen pedig Németországban a katonai képzés az elemi és középiskolák tantervének egyik fontos kiegészítő részét képezi. Nálunk is kezdik mindjobban belátni, a serdülő ifjúság katonai kiképzésének kiváló horderejét. Nemrég e kérdésben tanácskozást is tartottak a közoktatásügyi ministeriumban, a melyen a honvédelmi ministerium kiküldötte sárói Szabó Lajos honvédszázados nagy alaposággal és meggyőző erővel ismertette a katonai nevelés fontosságát s annak a testedzés, a férfias bátorság és az ifju nemzedéknek a katonai szolgálatra való előkészítése szempontjából való megbecsülhetetlen kihatását.

E tanácskozás alapján folyamatban is vannak már a szervezési munkálatok a katonai gyakorlatoknak az iskolákban rendszeres tantárgyul való besorozása tárgyában. Képeink a már létező ilyen iskolai zászlóaljok különböző gyakorlatait mutatják be.

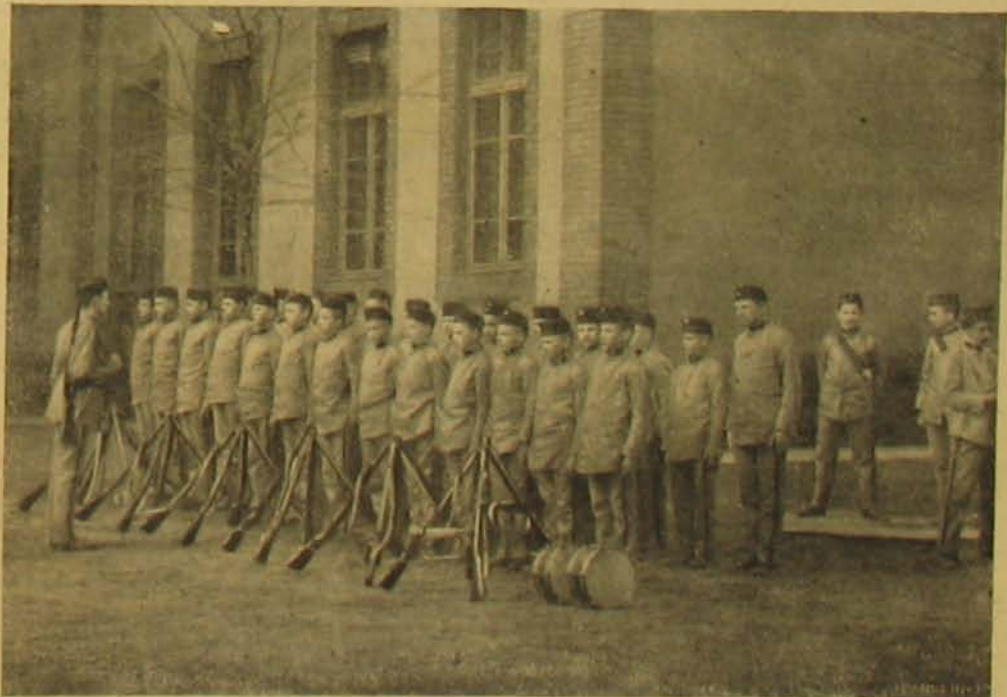
HIREK.

Altiszti tanoncok bucsuestélya. A budapesti csendőrkörületi parancsnokságnál a mult évi október havában felállított altiszti tanfolyam 57 hallgatója, az altiszti vizsgának sikeres letétele után, május hó 6-án este az altiszti iskola tantermében bucsuestélyt rendezett, mely bucsuestélyen részt vett több Budapesten állomásozó tiszt és a budapesti altisztikar is. A vacsora folyamán Herkély Gyula főhadnagy, oktatótiszt az altiszti tanfolyamot végzett hallgatókra mondott felköszöntőt, majd Nedolász Gyula cz. őrsvezető — ki a vizsga eredményéhez képest az I. rangszámot nyerte — köszönte meg Herkély főhadnagy oktatótisztnek, valamint Somogyi Lajos járásörmester és Cs. Tóth Sándor őrmester, segédoktatóknak a tanfolyam tartama alatti fáradozásukat, végül Somogyi Lajos járásörmester buzdította volt tanonczeit a szolgálatnak a király és haza javára való teljesítésére. A vacsora befejezte után a tanfolyamot végzett hallgatók cigányzene mellett, jó hangulatban feledték a hét hó alatt átélt fáradozásaikat, miközben Catanzáró Károly cz. őrsvezető egy sikerült monológot adott elő.

Rablás. Bogoltin, krassószördörmegyei község határában a Feliste nevű, Romániával határos tereprészön több hogoltini lakoanak juh- és birkanyája legott. Május 3-án délután 6—7 óra között 14 román alattvaló fey-

Jobbra nézz!

Fogyvort gulába!

Az újpesti polgári iskola tanulói az iskolai zászlóaljban.

verrel és botokkal felfegyverkezve, magyar területre hatolt és 177 darab jubot és 44 darab birkát elrabolva, a magyar határon át Romániába elhajtott. A nyomozás a hatóság részéről megindított.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legnagyobb üzleti épülete. A Newyorkban nemrég befejezett Hudson Terminal Building ugyan csak húsz emeletes s így messze elmarad a 35—43 emeletes óriásoktól, de azért a világ legnagyobb üzleti épülete. A New-Yerseybe vezető alagút szájánál épült s nem kevesebb, mint tízezer üzleti helyiség van benne, átlag hat alkalmazottal. Az aczéltörst is ebbe az épülethez vonul be. E 60,000 ember föl- és leszállítását állandóan 52 felvonógép fogja végezni. A rengeteg palotában május elsején egyszerre hurczolkodtak be az üzletek. A hurczolkodást külön társaság végezte nagy körültekintéssel s a mondott időre kétezer butorszállító kocsit bérelt, a hozzávaló lovakkal és munkásokkal együtt.

A madarak kitartása. Mint ismeretes, a postagalamb néha hihetetlenül nagy utat tud megtenni. De még nála is kitartóbb sok vándormadár, a melynek életmódjával jár, hogy gyakran óriás utat tegyen meg pihenés nélkül. Egy angol folyóiratban azonban egy amerikai természettudós most olyan madárrepülés megfigyelését közli, a mely minden eddig ismertet messze fölülmúl s a melynek óriás volta valóban a csodával határos. Az amerikai tudós megfigyelt madarakat, a melyek a Bering-tenger tájékán honosak, s a melyek a telet a Sandwich és a Penning-szigeteken töltik. A két vidék távolsága közel negyed félezer kilométer. Minthogy a madarak között van olyan, a mely a vizen nem pihenheti ki magát, az ilyenek hihetetlen kitartással, egyetlen megszakítás nélküli repülésben kell megtenni az óriás utat.

Fehér egerek és a haditengerészek. Az angol haditengerészetnek víz alatt járó minden hajóján három fehér eger is tárgya az élő leltárnak és mint rendes felszerelési kellék, a hajókönyvekben is szerepel. Az egerek szolgálattetele azon tulajdonságukon alapul, hogy mindenféle gázok megérzése tekintetében rendkívül fogékonyak. A víz alatt járó hajókon alkalmazott Gazolintanknak nevezett tartályokból néha gázok nyomulnak ki, a melyek rendkívüli veszélynek lehetnek okozói. Nagy érdeket képez tehát az, hogy e gázok legnagyobb kinyomulása a szükséges intézkedés foganatosíthatása végett rögtön megállapítható legyen. A víz alatt járó hajók első szerkesztője, az amerikai Holland, ismerve a fehér egerek említett sajátosságát, ezeket használta fel a kinyomuló gázok ellenőrzésére. Az angol hajókon a fehér egereknek heti egy korona zsold jár ki, a melyet a matrózok közt osztanak szét, a kik a legnagyobb figyelemmel és gyöngédséggel etetik őket. A fehér egereket kis kalitkákban tartják, a mely a tartályok közelében van elhelyezve. Ha a hajó útban van, a fehér egereket útközben állandóan megfigyelik, mert az egerek nyugtalanodása és czinczogása figyelmeztetés arra nézve, hogy a tartályokat azonnal beható vizsgálat alá vegyék.

Kutyák az ókori háborúban. Nemcsak ma használ kutyákat a hadsereg, hanem már az ókor hadvezérei is ismerték ez okos állatok hasznavehetőségét. Márius vercellai győzelme után (101. Krisztus előtt) kemény har-

cot folytatott a cimber nők ellen, a kik szekérváraikba huzódva, a férfiak elesle után kutyáik segítségével sokáig ellenállottak az ostromló rómaiaknak. A spanyolok Mexikó meghódításánál a bennszülöttek ellen nagy vérebekeztetést használtak. A középkorban a nagy hadikutyák hátára hosszú késeket, égő anyaggal telt fazekat erősítették és így uszították az ellenségre. A földübsített ebek hegyes töreikkel, égető fáklyáikkal, rémes ugatásukkal és marásukkal megriaszították az ellenség lovait, úgy hogy a csatarend megbomlott, s a kutyákat követő rendes támadásnak már nem tudott ellenállni.

A macska és a gólya. Egy hannoveri külváros egyik parasztházán öt év óta van egy gólyafészek. Nemrég egy macska felmászott egy farakáson a háztetőre s belefeküdt a régi gólyafészekbe, a melyre éppen rásütött a meleg áprilisi nap. Az ereszen, nem messzire a fészektől, büszkén sétált fel és alá egy jól megtermett, hatalmas kandur. Abban a pillanatban megérkezett a gólyapár. A nőstény gólya néhányszor keríngött a fészek felett, azután leereszkedett ennek szélére. A macska meg nem mozdult. A gólyahím nem messzire a háztól megállapodott a levegőben és körbe repülve figyelt. Azután villámgyorsan lecsapott a fészekre, azaz a benne levő macskára. A macska nyivákolni kezdett s felugrott, de azután megbúzódott a fészeken és a karmaival védekezett a gólyahím támadásai ellen. Erre a nőstény gólya kelepelni kezdett és beleavatkozott a háborúságba. Egy-két perc és a hosszúcsőrűek kiemelték a fészekből a macskát. Ez leesett az udvarra s panaszos nyivákolására elősietett az eresz mellől a hím. Bőszülten rávetette magát a gólyahímre s nyakát és fejét harapdálta. Ez a támadás csak egy perczig tartott, azután úgy a kandur, mint a gólyahím leesett a háztetőről az udvarra. A kandur itt talpra ugrott s visszafutott a háztetőre. A nőstény gólya ott állt a fészekben, a macska pedig nem volt sehol látható. Mikor a kandur látta, hogy a macska már nincs a fészekben, visszasietett a gólyahímhez, a ki több sebből vérzett, de a kandur is sok sebet kapott. A gólyahím, közeledni látva a kandurt, elrepült. Másnap visszajött s ezalatt a nősténygólya nem hagyta el a fészket. A macska a háborúskodásban elvesztette a fél szemét.

Szerkesztői üzenetek.

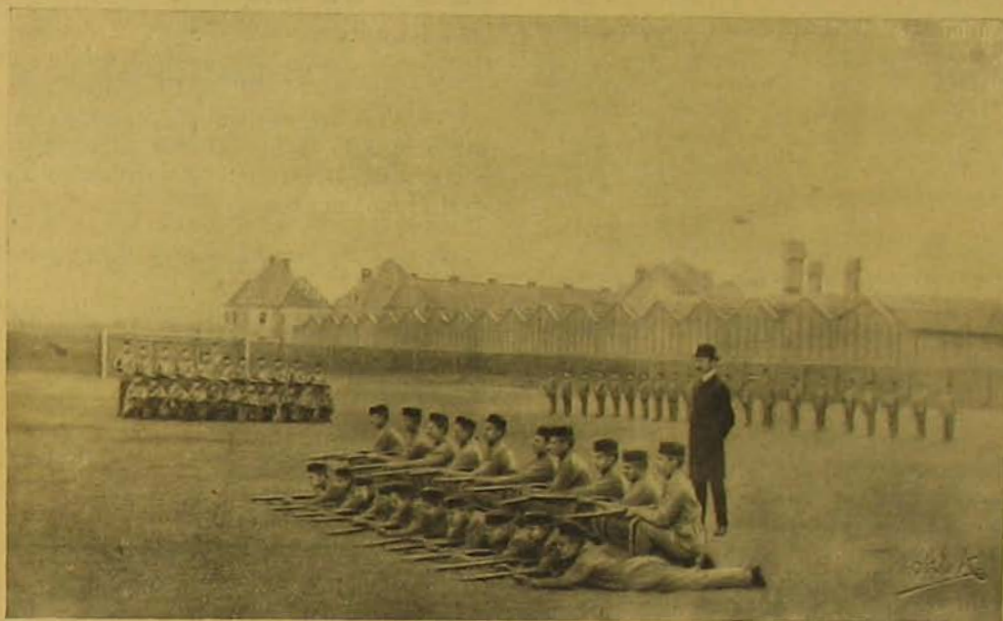
Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Apáti űrs. A községi előljáróság nem köteles a laktanya őrzésére közeget kirendelni, csupán a neki átadott laktanyakulcsot köteles megőrizni.

O. K. őrmester. 1. Hatvan korona értékig mezőrendőri kihágást képez. 2. Tosti épség elleni kihágás.

Mátra-alji. A járásőrmesterjelölték 1908. évi rangsorozati lajstromában 15. rangszám alatt van felvéve. Hogy a jövőt illetően tisztá képet alkothasson magának, értesítjük, hogy előtte még 218 ez. őrmester — s azok között 1895. évi őrsvezetők is várják az előléptetést s ebből nyugodt lélekkel meritheti azt a meggyőződést, hogy nem ön az egyedüli, a ki vár.

W. K. őrsvezető. Őn mint nem járásőrmesterjelölt őrsparancsnok csak a körületi parancsnokságnál van rangsorozva, ezt a rangsort pedig mi nem ismerjük. A vasutaknál négy központos iskolai képzettség nélkül is lehet altiszt, ha leteszi az altiszt képesítő vizsgát. A hat havi próbaszolgálat a vasutaknál nincs bevezetve. Egyébként olvassa el a lapunk két legutóbbi számában megjelent pályázati hirdetményeket és tisztában lesz a kért dologgal.

Századgyakorlatok. — Az ujbpesti polgári iskola tanulói iskolai zászlóaljja.

Veszélyben forgó csendőr. Az aczéhláló — u. n. pánczélingek használatának korszaka már rég letűnt, de az az embert a mai lőfegyverek intenzív hatásától különben sem védné meg. A csendőrnek a leghathatósabb védelme a szervezeti utasítás 11. §-ában gyökerező fegyverhasználati joga. A lovagi pánczélingek mint régiségek, ma már csak a hadszertári, egyes családi és más muzeumokban láthatók és esetleg régiségkereskedőknél kaphatók.

M. B. 1. Ádám apánk nyugvóhelyét az ó-szövetségről szóló szentírás nem jegyezte fel, tehát hogy az hol van, mi sem mondhatjuk meg. 2. Izland szigetének természeti csodáit jobban, mint a hogy az a „Föld és népei” című tudományos műben megírva van, mi sem ismerjük.

Gy. F. 1. 172-ik. 2. Nem feltétlen kellék, mert annak hiányában, a mint azt a mult számainkban is megjelent pályázati hirdetményből láthatja, felvételi vizsgát is tehet. 3. Beszámíttatik. 4. A leszerelést követő 24 óra alatt, mert különben beáll a szolgálati idő megszakítása.

M. M. 1. Saját ingatlanai után köteles községi utadót is fizetni. 2. Kérheti.

P. M. A sértettnek joga van kártérítési igényeit polgári peres úton érvényesíteni a ha őnt a bíróság elmarasztalja, a kártérítési összeget, ha van miből, meg is kell fizetnie. Ugyancsak jogosult sértett a kártérítési összeg erejéig az ön magánvagyonára a jelen esetben — ha ön másként nem intézkedik — takarékpénztári betétjére, a biztosítási-marasztaló ítélethozatal után pedig kielégítési végrehajtást is rávezettetni.

M. J. csendőr. 1. A zsold, mint osztható napi illeték, tekintet nélkül annak nagyságára, le nem foglalható. A csendőrt mindazonáltal a bíróság gyermektartási díj fizetésének kötelezettségében elmarasztalhatja, de zsoldjára a fentmondottak miatt kielégítési végrehajtást nem vezettethet, illetve zsoldját bírói letiltás alá nem helyezheti, ellenben a rendőr illetékét, mint nem zsold, hanem évi fizetés élvezetében álló egyénét mindenkor bírói letiltás alá helyezheti, természetesen csak akkor, ha az illető a bíróság által reá a javadalmozása arányában itéletileg kirótt gyermektartási díjat önként fizetni nem hajlandó. 2. A csavargás nem lévén foglalkozás, a „foglalkozás: csavargó” kifejezés nem helyes, hanem azt mondjuk, hogy: foglalkozás-

nélküli csavargó. 3. Mint nő embert nem a kerületi parancsnokság, hanem a honvédelmi miniszter jogosult a testületbe visszavenni. 4. Az 1. pontban elmondottaknál fogva igen is kötelezhető.

Sz. örsvezető. 1. 43-ik. 2. 18-at neveztek ki ön előtt, tehát még 24-en vannak előtte. 3. Az üresedés mérvétől függ. 4. Előléptetésre, ha rákerül a sor, mindenesetre számíthat, egyébként pedig hat évi szolgálat után nem indokolt a nyugtalankodása, mert sokkal régebben szolgáló és idősebb örsvezetők is vannak előtte.

Győr. 1. A m. kir. honvédségnek a budapesti honvédhelyőrségi kórházon kívül, honvéd csapatkórházai vannak: Debreczenben, Szegeden, Munkácsban, Nyitrán, Pécsen, Marosvásárhelyen és Sziszekben; más egészségügyi intézetei nincsenek. 2. Csütörtökön. 3. Az mindig az ügy természetétől és attól is függ, hogy ki óhajja őt felkeresni, mindenesetre leghelyesebb őt hivatalos helyiségében felkeresni, mert magánlakásán csak azok jelenhetnek meg előtte, a kik valamely közelebbi viszonyban állanak vele. Lakása a Szent György-téren levő miniszteri palotában van. 4. A 3. pontban mondottak itt is fennállanak. Lakása a Díszter 2. számú palotában van. 5. Dél előtt 11 óra.

Tudatlan. 1. Ha a csökkenés oka kimutathatóan a vezetés szakavatatlanságában rejlik, akkor a vezető bizalmi állásából el is mozdíttatik. 2. 3. 4. Mindezt kérdezze meg az öreparancsnoktól. 5. 172 cm. magasság, erős, egészséges testalkat és megnyerő külső mellett magyar állampolgárság és a honvédség kötelekébe való tartozandóság, az írás, olvasás és számolásban való jártaasság. 6. Azt a bajtárs iránti köteles figyelem parancsolja.

Havasi örsvezető. 1. Azt csak a kerületi parancsnokság tudja. 2. 252-ik.

N. J. nyugdíjas csendőr. Nincs igénye.

B. A. cz. örsvezető és **Sz. J.** csendőr. 1. Ha a tiz évet betöltötte, igen. 2. Hihetőleg ez év július 1-őre.

S. M. cz. örsvezető. Nincs felvéve.

A. M. Az 1873. II. t.-cz. 4. §. b) pontja a következőképpen szól: „b) ugyancsak állomások a köztörvényhatóságoknál felelő részben; t. i. ezen §. c) pontjában vannak az igényjogosultsági igazolvánnyal bíró altisztek számára fentartott állások a követ-

kezőkben felsorolva, u. m.: minden hivatalozgái és alsóbbrendű felvigyázói állomás a közös- és a m. kir. miniszteriumoknál, a horvát-szlavon országos kormányánál és a fumei királyi kormányzóságnál, valamint a magyar államban létező összes törvényszékekénél, bírósági és egyéb hivataloknál, fegy- és más olyan intézeteknél, melyek egészben vagy részben államköltségen tartatnak fenn. Az értelme tehát a b) pontnak az, hogy a c) pontban felsorolt és a köztörvényhatóságok kezelése alatt levő állásoknak fele szintén igazolványos altiszteknek tartandó fenn.

S. Minden hónapnak 12., 13., 14., 26., 27. és 28. napjain.

V. U. 64-ik, huszan ezek közül már megbizattak, tehát negyvenhároman vannak még előtte.

K. J. Őrsvezető. A nyomozás eredménye szép, de lefolyásában nem tartalmaz oly bonyolult vagy tanulságos részletet, mely közlését indokoltá tenné. A képet kívánságához képest a budapesti tanosztályhoz juttattuk.

•A csendőr. Költeményeket nem közlünk.

Bogár csendőr. Kérdezzé meg a járásparancsnokától.

J. G. Őrmester. A szolgálai igazolvánnyal hivatalnoki állásért nem folyamodhat, hanem az időközben megszerzett iskolai képzetést igazoló iskolai bizonyítvány alapján joga van a szolgálai igazolványnak hivatalnoki állásra jogosító igazolvánnyal leendő kicserélését előljáró szárnyparancsnoksága útján kérni.

H. X. 312. rangszámmal van felvéve.

K. járásőrmester. Ha járásőrmesteri kineveztetése előtt az igazolványra már igényt szerzett és azt meg is kapta, akkor az első 5 év alatt is jogosult annak alapján polgári államszolgálatra pályázni, feltéve hogy az igazolvány érvénye még nem járt le, amely esetben a pályázati igény megszűnik. Ha azonban előbből nincs igazolványa, járásőrmesteri minőségben igényt már nem szerezhet és ennél fogva polgári államszolgálatra sem az 5 éven belül, sem pedig azon túl, nem pályázhat.

X. A titkos rendőri állások szorosan véve nincsenek ugyan kvalifikációhoz kötve, de egy újabb belügyminiszteri rendelet alaján a fővárosi m. kir. államrendőrség őrszemélyzetének arra alkalmas és kipróbált egyéneivel töltenek be, tehát aki a titkos rendőri pálya iránt magában hivatottságot érez és arra törekszik, annak először fővárosi rendőrnek kell újabban lennie.

H. Gy. 1-3. Minden évben egy tanfolyam van, a következő városokban; Balassagyarmaton, Kaasán, Kolozsváron; Lugoson, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Pécsen, Nyitrán, Brassóban és Szombatbelyen, ezenkívül Horvátország számára: Zágrábban. A felvétel azonban, minthogy a tanfolyam két részből áll, csak minden páratlan évben történik. A tanfolyam minden év december 1-én kezdődik és márczius 31-én végződik. 4. Díjnoki vagy valamely szegedményes állást mint nyugdíjas is betölthet, kinevezéshez kötött állást azonban a nyugdíj élvezete mellett nem. 5. Az 1908. évi rangsorban a 46-iknak van felvéve.

NYILTTÉR.*

Egy régi jó hírnevű czég. Több mint 50 esztendeje áll fenn az általánosan ismert és becsült Kwizda Ferencz János czég es. és kir. udvari szállító és kőgyógyyszerész Korneuburgban. Ezen czég három főkézszítménye u. m. a Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor, Kwizda-féle Restitutióifürid és Kwizda-féle szab. gummi horzsszalagok lovak részére, általános közkeveltségnek örvendő, a minék bizonyítéka az állandóan növekvő kereslet. — A czég árjegyzéke igen gazdagon illusztrált és nagy szakértelenséggel van összeállítva, ennek megtekintése minden ló- és állattulajdonos érdeklődését fogja felkelteni. A czég ezen árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

*E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Grammofonok, fuvolák,
czimbalmok, cziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Uszlettársaink a legszolidabbak.

Vadászfegyverek

széles, golyós lövegverek, revolverek,
suhl, lötschl, weiperti hírneves gyártm.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 19.

Ingyen képes árjegyzék.

Szakaszáthelyezés.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület orosházai szakasza 1908 május hó 1-ével Debreczenbe helyzetetett át, hol működését „Debreczeni 2. szakasz» elnevezés alatt, ugyanaznap megkezdte.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület dévai szárnyának területén levő harói őrs 1908 május hó 1-ével Marosolymosra helyzetetett át és működését ott ugyanaznap megkezdette.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi apr. hó 16-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Bátor Gyula, II. sz. csendőrkerületbeli százados, a bolgár katonai érdem-rend tiszti keresztjél,

Pelle Imre III. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester, Molcsán János, IV. sz. csendőrkerületbeli őrmester és Szalay Sándor, ugyanazon csendőrkerületbeli cz. őrmester, a bolgár katonai érdem-rend ezüst keresztjél, Marosi Illés, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr cz. őrsvezető és

Bratyinka János, ugyanazon csendőrkerületbeli csendőr, a bolgár katonai ezüst érmet.

Tóvisi Domonkos, I. sz. csendőrkerületbeli csendőr, Májlinger Ferencz és

S. Nagy Gyula, III. sz. csendőrkerületbeli csendőrök, Varga János,

Koják János,

Demeter János,

Szinka Pál, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőrök és Zsigmond József, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr,

a bolgár katonai bronz-érmel a koronával, végül

Fekete Gábor, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr, a bolgár katonai bronz-érmel elfogadhasák és viselhesék.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április 6-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Schmid Máté, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrsvezetőnek, egy foggyeres orvvadász elfogása alkalmával tanusított bátor magatartásáért az ezüst érdem-keresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi minister úr által:

Orbán István, m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli hadnagy-számvivő, a m. kir. belügyministeriumban buzamosabb időn át kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért.

Hegedük, forgatható és önműködő

hajszeresek.

Valódi francia eszinházi látszósvok.

Görz-féle trieder Bino kli k.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Schwarzkopf Ferencz, a m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz beosztott, a budapesti 1-ső honvédhuszár-ezrednél létszám felett vezetett állatorvos az állategészségügyi szolgálatban több éven át kifejtett igen buzgó és sikeres tevékenységeért.

Szőcs Antal, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli járásörmester a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett kiválóan eredményes tevékenységeért.

Török István, a m. kir. belügyminisztérium csendőrségi osztályába tartósan vezényelt III. sz. csendőrkerületbeli törzsörmester buzgó és eredményes működéséért.

Bezán Kálmán, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli törzsörmester, irodai alkalmazásában bosszu időn át kifejtett kiváló eredményes tevékenységeért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Fűkő Pál járásörmester, mert a folyó évi február hó 2-án, Nyitramegye Jablonicz községben kiütött tüzvész alkalmával az élet és vagyonmentésnél hathatósan közreműködött.

Krikker Gyula csendőr, mert a nógrádverőcei és a szomszédos őrök körletében, az utóbbi években előfordult nagy számú lopások tetteseinél hathatósan közreműködött és kézrekerítése alkalmával járőrvezetőjét határozottan támogatta.

Boudor Imre csendőr cz. őrvezető és

Stréll János csendőr, mert múlt év december 18-án az őrparancsnokok által egy a Duna-ágból dermedt állapotban kimentett egyén életre keltésénél bathatósan közreműködtek.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kovács Ferencz és

Bartók Lázár csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésükért, továbbá a múlt évi november 5-én Almásmező községben történt tüzeset alkalmával az oltás körül, valamint a személy és vagyonbiztonság megvédésénél tanusított tevékenységük és buzgalmukért.

Előléptettek:

a letett altiszti vizsga után

1908 május 15-iki ranggal:

a következő altiszti tanoncok:

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Harcz Károly csendőr cz. őrmesterré.

Lindner János, *Bodlak* Lajos, *Róth* Antal, *Yarga* Pál, *Pichler* János, *Nagy* Lajos V., *Filos* János, *Németh* István X., *Mészáros* György, *Csizsár* István, *Gyukli* Ferencz, *Darabos* János, *Zulavári* József, *Gerencsér* Ferencz, *Véghelyi* István, *Mucsics* Mátyás, *Tóth* Ferencz III., *Győrök* Gergely, *Rácz* Pál, *Kovács* János II., *Gőcze* József, *Schreiber* Ferencz, *Horváth* József VII., *Móricz* József, *Gangler* Ferencz, *Bujtor* Károly, *Ribárics* Pál, *Csepregi* János, *Kiss* (Csurgai) József, *Séfel* György, *Tulner* Imre, *Sárkány* Dénes, *Roszkopf* Ferencz, *Szabó* István III., *Gerecs* Sándor, *Tomik* István, *Berkes* István, *Bagoly* András, *Morocza* Gábor, *Kálmán* József I., *Bartos* Gyula, *Putak* Dániel, *Hegedűs* János II., *Kovács* János IV., *Jónás* Gyula és *Kovács* István V. csendőr cz. őrvezető II-nd altisztekké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Mátis Miklós, *Békési* János, *Takács* András, *Pásztor* Mihály, *Horváth* Antal, *Fülöp* Péter, *Borbás* Márton és *Kovács* János.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Biró Sándor és *Koma* József csendőrök, csendőr cz. őrvezetőkké.

Áthelyeztetettek:

1908. évi május hó 15-ével:

Bálint Ferenc járásörmester, a IV. számú csendőrkerülettől az I. számú csendőrkerülethez.

Putz Gottfried törzsörmester, a II. sz. csendőrkerülettől, a III. sz. csendőrkerülethez.

Tőke Sándor törzsörmester, a II. sz. csendőrkerülettől a VIII. sz. csendőrkerülethez.

Stocker Frigyes törzsörmester, a II. sz. csendőrkerülettől a VI. sz. csendőrkerülethez.

Lukács János törzsörmester, a IV. sz. csendőrkerülettől, a VIII. számú csendőrkerülethez.

Bulai Mihály törzsörmester, az V. sz. csendőrkerülettől a III. sz. csendőrkerülethez.

Steiger Antal törzsörmester, az V. sz. csendőrkerülettől, a VIII. sz. csendőrkerülethez.

Katonai szolgálati jel.

A tiszti III. osztályu katonai szolgálati jellel ellátatott:

somlyói *Szilágyi* Ödön őrnagy 1908 jan. 10-ével.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátattak:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Erdélyi Sándor számvivő-tiszthelyettes 1908 január 4-ével. *Schwarz* Mátyás járásörmester 1908 május hó 8-ával és *Lénárt* József járásörmester, 1908 május hó 10-ével.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Gachal Imre cz. őrmester, *Dávid* Katalinnal, 1908 ápr. 22-én, Németszentpéteren.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Farkas Ferencz I. őrsv. *Horváth* Lujzával, 1908 ápr. 25-én, Sajtoskálón.

PÁLYÁZATOK.

Egy hivatalozgalmi állás a tabi kir. járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1908 május 31-ig.

Egy őrnöki állás a dévai kir. járásbírósnál. Fize-és 1000 korona és pótlék. Törvényszerű lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a dévai királyi törvényszék elnökéhez 1908 május 25-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a nagy-laki kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékekkel 600 korona. Szabályszerű lakpénz 100 korona pótlékkal. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szegedi királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 30-ig.

Egy irtóki állás a nagykikindai kir. törvényszéknél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga. Három havi próbaszolgálat. Rizonnyitvány kezelési jártasságról. Kivánanémét, szerb esetleg román nyelvismeret. Kérvények a nagykikindai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május 28-ig.

Két hivatali állás a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriumnál Bécsben. Fizetés pótlékkal 1550 korona. Természetbeni ruházat. Német nyelv szóban és írásban. Kérvények a cs. és kir. pénzügyminiszteriumhoz (Wienben) 1908. évi május hó 28-ig.

Több miniszteri irodasegédtsízi állás a m. kir. pénzügyminiszteriumnál, illetőleg áthelyezés esetén több pénzügyi irodatisízi állás a m. kir. pénzügyminiszternek alárendelt hatóságok valamelyikénél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz Budapesten 600 korona, máshol állomáshely szerint megállapítva. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. 1908. május 31-ig a felettes hatóságnál benyújtott kérvények 1908. évi június hó 10-ig a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz. A kérvényben a pályázóknak nyilatkozni kell aziránt, vajjon csak miniszteri irodasegédtsízi, vagy pedig pénzügyi irodatisízi állásra is pályáznak-e.

Egy fogházoramesteri állás a szekszárdi kir. törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 900 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Napidíj 3 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szekszárdi kir. ügyészséghez 1908. május hó 28-ig.

Egy irtóki állás a nagyrócei kir. járásbírósnál. Törvényszerű illeték. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyrócei kir. törvényszék elnökéhez 1908. május 23-ig.

Egy hivatali állás a mezőkövssdi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június 2-ig.

Egy hivatali állás a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumhoz 1908. évi május hó 31-ig.

Egy egészségügyi szolgál állás Pozsony sz. kir. város törvényhatóságánál. Fizetés 800 korona és 50 korona ötödéves pótlék. Lakpénz 210 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és tót nyelvismeret. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények Pozsony sz. kir. város polgármesteri hivatalához 1908. évi május hó 20-ig. A nyugdíjazás esetében követendő

eljárásra a honvédségi Rendeleti Kozlony (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körendelet irányadó.

Egy irtóki állás a gyulai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 420 korona. 6 korona napidíj. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 22-ig.

Egy szolgál állás a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem 1. számú belgyógyászati klinikáján. Fizetés pótlékkal 700 korona. Étévenkénti 100 K korpótlék. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a Rector Magnificushoz czimezve, az egyetem rectori hivatalához 1908. évi május hó 29-ig.

395. sz. 1908.

Grabácz község elöljáróságától.

Pályázati hirdetemény.

Grabácz községben lemondás folytán megüresedett községi rendőrbiztos állásra pályázatot hirdetünk.

Pályázhatnak oly 24-40 éves korban levő esendőr- és rendőraltisítek, a kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban birják. Sajátkezüleg irt kérvények a kor, eddigi alkalmazás, iskolai képzettség és erkölcsi magaviselet hiteles igazolásával f. é. május hó végéig Grabácz község elöljáróságához benyújtandók. Az évi fizetés 1000 K. A megválasztott a fogyasztási adó kezelésével is megbizatik, mely után évi 200-300 K mellékjövedelemre számithat.

Kelt Grabáczon, 1908 május 2-án.

A községi elöljáróság.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus válaszlékban.

Megjelent az új fegyverzeti leltárhoz a legújabb összeállítás kimutatás a helyreigazításhoz felhasznált, valamint a hasznavehetetlenné vált fegyverzeti és szerelvényi cikkekről. Belügyminiszteri 5989/1908 V/b. szám alatt kiadott rendelet szerinti legújabb mintájú kimutatás a Manlicher-féle esendőrségi ismétlő karahelyhoz tartozó alkatrészek, tartozékok és szerelések, továbbá a esendőrségi kardok és kardalkatrészek szükségletéről.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Nyomozásaink és feljelentéseink a védelem szolgálatában.

Írta: Virágh László csendőrszázados.

A csendőrség a bevezetett bűnügyi nyomozásokról, — akár saját kezdeményezésre, akár bírói, vagy közigazgatási felhívásra, vagy megkeresésre indítatik meg az, jelentésekkel, tényvázlatokkal, értesítésekkel számol be az illetékes bíróság-, vagy megkereső hatóságnak. Ezen feljelentések képezik a legtöbb esetben kiinduló pontját azon bírói eljárásnak, melynek végcélja bűnügyekben az igazság szolgáltatása.

A csendőrség részéről tárgyilagosan tett feljelentés, mely a szakértelemmel és sikeresen bevezetett nyomozás eredményét összegezi, mintegy előfeltétele annak, hogy a bírói eljárás gyorsan befejezhető legyen s a bűnös méltó büntetését minél hamarabb elvehesse, viszont egy kevésbé sikeres nyomozás, vagy egy bár jól sikerült nyomozásunk nem kellő alaposítással, vagy szakértelemmel való összegezése egy jelentésben, vagy tényvázlatban sok akadályt gördít a bírói eljárás elé s hátrahatja az igazságszolgáltatás gyors menetét.

Mindenesetre az alaposan és helyes mederben folytatott nyomozásnak tárgyalása a jelentésben sokkal könnyebb, mint egy hiányos nyomozásé, de sok függ attól is, hogy az, a ki a feljelentést, tényvázlatot szerkeszti, tisztában van-e a nyomozó hatóságok, közegek, a vádhatóság, a védelem és a szoroson vett bíróság rendeltetésével és céljaival, mert ha ezzel tisztában van, úgy az igazság érvényesülését, amazoknak keze alá dolgozván, könnyen elősegítheti s az azoknak szükséges mozzanatokot mint lényegeseket a feljelentésbe, tényvázlatba felveszi, illetve részletezi, a nem okvetlen szükséges mozzanatokot pedig, melyek az ügy előbbrevitelére alkalmatlanok, elhagyja, mi által a szoros tárgyalosság érvényesülvén, egy teljesen bűi képét adja a szóban forgó bűnesetnek, melyben a bírói eljárás folyamatba teendő. Ellen esetben pedig a feljelentést szerkesztő igen sokszor részletezbe bocsátkozik, fölösleges mozzanatokot tárgyal a feljelentésben, tényvázlatban, a lényegesekkel összekavarván, maga is alig tud kibontakozni feladata megoldásából s a bíróságot, illetve vádhatóságot sem tájékoztatja kellőleg a nyomozás eredményéről, miből azután folyik a

sok hiábavaló írásbeliség, pótnyomozás, póteljelentés stb.

Ezért nem lesz felesleges, ha egy kis időre elmélkedünk a fölött, hogy milyenek legyenek feljelentéseink, tényvázlataink s milyen felfogás irányítsa a feljelentést szerkesztő nyomozó közeget.

Egyszer már volt alkalmunk fejtegetni, hogy a törvények miként bozotnak, miként és mi által válnak jogerőssé s hogyan jutnak érvényre a közzhatóság útján a közlakosság között.

Itt most kizárólag a büntető törvényekről lévén szó, csak azt emeljük ki, hogy a büntető törvények végcélja nem a büntetés, hanem a már elkövetett bűncselekmények igazságos megtorlása azzal a célzattal, hogy a jogrenden esett sérelem helyreállíttassék s a törvénysértést elkövető egyén megjavíttassék, a visszaeséstől visszatartassék, másoknak pedig intelmül szolgáljanak a megtorló intézkedések a büntetendő cselekmények elkövetésétől való tartózkodásra.

A bűnvádi eljárást szabályozó törvény azzal, hogy a súlyosabb büntetendő cselekmények fölötti igazmondást (verdict), laikus tehát jogilag nem képzett, de feddhetlen előéletű állampolgárok egyeni megítélésére bizza, teljesen a humanizmus jegyébe terelte a büntető igazságszolgáltatást és ezzel együtt a nyomozást is.

A régebbi törvények érvényessége idejében is az állam érdekeit a közzvádló képviselte s ma is ő képviseli. Az ő teendője ma is, hogy a bármi uton-módon tudomására jutott büntetett vagy vétség esetében lépéseket tegyen, hogy a tettes, vagy a terhelt ellen vád emeltesék a célból, hogy ő a szak-, vagy esküdtbíroság elé állíttatván, bevádoltassék s a bíróság a felderített tényálladékhoz képest marasztaló, vagy felmentő ítéletet hozhasson, a jogrenden esett sérelem helyreállíttassék, a tettes ismeretlensége esetében pedig az mindaddig üldöztessek, míg nem kézrekerül, avagy a törvény szerint üldöztessege megszűnik.

A védelemnek a régebbinél nagyobb befolyást biztosít a jelenlegi bűnvádi eljárásról szóló törvény, nyilván azért, hogy a régebbi törvénnyel szemben az annak érvényessége idején létező egyenlőtlenség kiküszöböltessek.

Ugyanis úgy a közzvádló, mint a szak-ítélkező bíró csak az lehet és lehetett, a ki az ehhez megkívánt minősítést megszerezte, tehát képesítésénél fogva a törvényekben kifejezésre jutó czéllal és jogelvekkel tisztában

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olvasni hanem és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg Reményi legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kívétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

van, velük szemben áll a vádlott, vagy terhelt, a ki a legtöbb esetben nincs tisztában a törvényekkel s nem ismeri azon előnyöket sem, melyeket oltalomként a törvény az ő érdekében részére biztosít.

Az ezáltal kifejezésre jutó egyenlőtlenség megszüntetése és ellensúlyozására van rendelve, illetőleg megengedve a védelem jogilag képesített egyének által, kiknek módjában áll a törvény keretén belül a vádlottat, vagy terbeltet megóvni attól, hogy a nyomozás, vizsgálat biányossága, vagy a vád szigora mellett kipubattassanak és érvényre jussanak olyan körülmények, melyek egy szigorú, vagy tán túlszigorú, esetleg igazságtalan ítélet létrejöttét megakadályozzák.

Ezek szerint a vád képviselője arra igyekszik, hogy mindazon érvek, bizonyítékok, melyek a bűnösség mellett szólnak a szak-, esküdtbírák elé tárassanak, a védő pedig, ha erre elegendő alap volna, oda igyekszik, hogy érvekkel győzze meg a bíróságot, hogy a terhelt, vagy vádlott a kérdésben forgó hüncselekményt el nem követte, vagy mert elegendő bizonyíték nincs a tettességre, közrehaszon, hogy az elmarasztalás mellőztessék s ezáltal kizárassék annak lehetőség, hogy valaki ártatlanul elítéltesék, ha pedig a tettesség kétségtelen, mindazon enyhítő körülmények vétessenek mérlegelés alá, melyek a törvényszabta büntetés milyenségének tartamának csökkentésére, enyhítésére befolyással bírhatnak.

Igaz ugyan, hogy a bűnösség vagy nem bűnösség laikus bírák ítélőképességétől van függővé téve s gyakran megesik az, hogy a 12 esküdtbíró között egy sincs a ki jogi képesítéssel bírna, de ne feledjük, hogy a fő tárgyalásokat szakbíró vezeti, a ki örökös azon, hogy a törvény céljai kellőleg érvényesüljenek s magát az ítéletet, mely a büntető törvénykönyv §-ain kell hogy nyugodjék, szakbírák hozzák meg.

Ezen modern, a humanizmus jegyében mozgó igazságszolgáltatási rendszert azonban a korszellem még tovább igyekszik vinni, még pedig abban az irányban, hogy a büntethetőség nem csak a teljes beszámíthatatlanság, de a beszámíthatóság mérve szerint állapíttassék meg és a beszámíthatatlanság jelenlegi határai is kiterjesztessenek s a javításra szolgáló enyhébb, de remélhetőleg célravezető eszközök használtassanak fel a törvényben kifejezésre jutó cél elérésére. Egy igen jelentékeny akció van már nálunk is folyamatban, mely a minősített lopás egyes eseteiben a törvény szigorúságát enyhíteni célozza és igen közeli megvalósulás előtt áll, hogy a nem visszae ő bűnösök egyes cselekmények esetében csak feltételeken fognak elítéltetni, azaz ítéletileg pl. szabadságvesztésre ítélhetnek, de a büntetés csak akkor lesz végrehajtandó, ha az elítélt bizonyos idő alatt újból bűnbe esik.

Több államban pedig igen erős áramlat keletkezett már a halálbüntetés eltörlésének keresztülvitele végett, nyilván azon alapon, hogy a halálbüntetés igen elrettentő hatással lehet a közlakosságra, hogy egy súlyos

természetű hüncselekménytől tartózkodjék, de az azt már elkövetett egyénre nézve, — mert a halállal minden további ténykedése megszűnik, — a javítás lehetősége is megszűnik, pedig a törvény nyilvánvaló célja úgy a közre, mint az egyénre javítólag is hatni.

Ha a csendőr mint nyomozó közeg ezekkel tisztában van, tisztában lesz avval is, hogy neki is a humanizmust kell érvényre juttatni a nyomozásaiban.

Ezt pedig nem akként kell értelmezni, hogy szabad volna valami törvényteleniséget eltitkolnia, feljelentés nélkül hagynia, hanem a mellett, hogy az ismervek szerint x vagy y cselekménynek minősülő tettet igyekszik mielőbb a közvédlő tudomására hozni, a tettes, vagy tetteseket kinyomozni és a tettességét igazoló bizonyítékokkal az igazságszolgáltatás kezébe adni, igyekszik azon mentő és enyhítő körülményeket is kipuhatolni, melyek a tettesre váró hüntetés szigorát enyhíthetik. Neki mint embernek kell ilyenkor átéreznie a gyanúsított, vagy tettes helyzetét s módot kell nyújtania arra, hogy az kellőképp védekezessen, vagy ha ő maga erre képtelen nem volna, oly körülmények deríttessenek napfényre, melyek a tettes vagy gyanúsított tudtán kívül őt befolyásolhatták abban, hogy a kérdésben forgó büntetendő cselekményt elkövesse. Számtalan esetben látatja a nyomozó, hogy különösen a visszaeső tettes a rosszra irányuló ösztöntől bajtva ismétli meg törvénybe ütköző cselekedeteit, vagy hogy bizonyos bajlaktól úzetve szinte önuralom híján ismétli azokat.

Lényeges befolyással van a cselekedet megítélésénél az is, hogy a büntettes cselekményét milyen indítók folytán követte el, milyen mértékben volt beszámítható, nem forgott-e fenn valamilyen kényszer, a mely miatt a bűnözést elkerülnie módjában nem állott, vagy nem forog-e fenn pl. terbeltség elődei részéről stb., a mi a beszámíthatóságot kizárja vagy korlátozza.

A nyomozó közeg sehoggy sem lenne képes beleilleszkedni a mai modern bűnvádi eljárásunk keretébe s nem is lenne képes célját szolgálni, ha kizárólag csak a vád erősségét és szigorítását célzó körülmények kipubattolására szoritkoznak, mert ezzel járna, hogy teljesen figyelmen kívül hagyná az indító okot, a tettes cselekményét befolyásoló kényszert s ezáltal lehetetlenné tenné, vagy megnehezítené a védelem érvényesülését.

A csendőrnek mint nyomozó közegnek, ha nem is mint elméletileg, vagy tudományosan képzett lélektani megfigyelőnek, de a gyakorlati életben szerzett tapasztalatok folytán gyakorlati pszicháternek kell lennie. Lélektani jelenségekből is lehet, sőt kell is következtetéseket vonnia s mikor oly lélektani jelenségekre bukkan, melyek a terhelt, vagy tettes lelkiállapotát, akár a tett elkövetése előtt, akár aközben befolyásolhatta, azokat figyelmen kívül hagynia nem szabad, sőt fel kell használnia, hogy azok akár a vád, akár a védelem céljaira a bíróság elébe tárassanak és az igazságos ítélethezatalt elősegítsék.

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábig, egy készpénz, mint részlettízetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művészeti Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A német császár megérkezése a ponzingi állomáson.

A német tojedelmek Bécsben.

Például a törvény a 12—14 éves korban a büntet-
betőséget annak feltételébe köti, hogy a terhelt (tettes)
a cselekmény felismerésére elegendő szellemi képessé-
gel bír-e vagy sem? Ha a nyomozó közeg azt észleli,
hogy a tettes 14 éves kora daczára hátramaradott, kor-
látolt gondolkozású, korával járó ítélőképességgel nem
rendelkezik, pubatolja ki, hogy ennek oka miben rejlik?
Szülei nem-e alkoholisták, nem érte-e a tettest valami
oly sérülés, mely az agy fejlődésének hátramaradott-
ságát idézte elő, iskolái vagy bási nevelése nem volt-e
merőben elhanyagolva stb. s ezen észleletét juttassa
kifejezésre is, mert nem volna emberséges dolog ezen
körülményeket tudva elhallgatni, hiszen belátbatjuk,
hogy egy ilyen hátramaradott gondolkozású egyénnek
olyan szigorú elítélését segitenők elő, a körülmények
elhallgatásával, mint a minőt a törvény az olyan egyé-
nekre kíván szabni, kik a cselekmény horderejének felis-
merésére elegendő belátással és képességgel rendelkeznek.

Vagy például: ha valaki ismételtén volna gyujtoga-
tásért terhelve s a nyomozás során semmi oly körülmény
nem volna felderítet, mely a szándékos gyuj-
togatásnál indító ok szokott lenni. pl. haszonlesés,
bosszu stb., hiba volna, ha nem kutatnánk tovább azon
feltevés alapján, hogy a tettenért egyén pyromániában
szenvedhet s nem igyekeznénk ennek valószínűségét is
beszerzendő bizonyítékokkal igazolni. Bizonyíték lehet
a szülőitől való ilyenirányú terheltség, gyengeelméjűség
stb. Hiba volna itt is közre nem batni a bíróság figyel-
mének felhívásával arra, hogy az ilyen egyén — mert
beteg — börtön helyett gyógyintézetbe jusson. Ugyanez
az eshetőség áll a kleptomaniakusokra is, ezek azonban
a ritkább esetek közé tartoznak. De vannak gyakrabban
ismétlődő és mégis rejtettebb esetek is.

Például gyakran megesik az, hogy valakit az éhség kény-
szerít arra, hogy lopjon és körülményei folytán restelli
ezt megvallani, elhallgatja. Hány eset van mikor valaki
éhező gyermekei éhségének csillapítása végett követi el
a lopást. A tett elkövetését beismeri, de az indító okot
elhallgatja.

(Vége köv.)

A bünesetek nyilvántartása és folyta- tólagos nyomozása.

Irta: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

A szolgálati utasítás 6. §-a a csendőrség két fontos
feladatára mutat rá; e feladatok egyike a praeventiv,
megelőző szolgálat, a másik a már előfordult bünesetek
szabatos nyilvántartása és azoknak a lebetőséig való
kiderítése. E feladatok közül az utóbbival szándékozom
cikkemben foglalkozni.

A bünesetek nyilvántartása a jelenlegi rendszer mel-
lett még kívánni valót hagy hátra s a cél szempont-
jából tökéletesítendő lenne.

Ez idő szerint ugyanis a ki nem derített büneseteket
a nyomozati ügyiratokban tartjuk nyilván, a melyek-
ben az egyes még ki nem derített bünesetekre vonat-
kozó tárgyiratok együtt tartatván, azokból az ezen
esetekben eddig elért eredmény egész terjedelmében

előtalálbató. Nagyon helyesen van ez eddig, de az ily
nyilvántartás még nem elégséges.

Ugyanis a ki nem derített büneseteket minden egyes
alkalommal a folytatólagos nyomozással kell megkísér-
leni kideríteni, ámde ez nebezségekbe ütközik, mert a
szolgálatba menő járőrnek ezekről nincs semmi jegy-
zéke, fejben mind nem is tarthatja meg őket, miután
van örs, hol ezeknek száma százakra is megy.

Ha a csendőr tudná is még őket felsorolni, de már
oly részletekre, hogy mely községben, kinek a kárára
és mikor történtek azok, bizony emlékezni már legfel-
jebb akkor képes, ha éppen ő is nyomozott bennük,
mig ellenben, ha nemrég került az örsre, úgy halvány
fogalma sem lesz róla.

Hallottam egy ízben oly járőreligazítást is, midőn a
buzgólkodó őrsparancsnok meghagyta a járőrnek, hogy
azután a ki nem derített zavarok után is pubatoljanak
a rendes szolgálat kapcsán.

A járőr persze szépen utra kélt, de halvány fogalma
sem volt arról, hogy melyek is azok a kideritetlen zavarok.

Ütközben tanakodtak is rajta, hogy melyek is vol-
nának azok s a másodsandőr nagybölcsen meg is
felelt rá azzal, hogy hiszen megvannak azok ott az
örsirodában egy könyvben.

Természetes, hogy ily módon a kideritetlen zavarok
után folytatólag puhatolni nem lehet.

Szakasparancsnok koromban pl. előfordult, hogy az
egyik községben megfordulva kérdezősködtem az ottani
bírótól a községben előfordult és kideritetlenül maradt
közbiztonsági zavarok felől; s az egyikre például, a
melynél egy nagyobb pénzlopás forgott szóban, a jám-
bor bíró előadta, hogy arról most már fennhangon is
lehet beszélni, mert a gyanúsított tettes kiment Ame-
rikába s eddig csak azért nem mertek rávallani, mert
féltek tőle, de most már bármelyik tanu is bizonyít-
hatja, hogy bizony a Kovácsék Petije vitte el a pénzt,
kellett a pénz a hajójegyre, mert bizony a conventió-
ból nem lehetett annyit összespórolni.

A másik eset valami utonállás volt, a melyben bár-
man is részt vettek.

Az egyik időközben meghalt s halálos ágyán, hogy
ne vigye a nagy titkot a másvilágra, el is mondta,
hogy mi nyomja a lelkét s megnevezte két czimborá-
ját is, kiket azóta szintén a föld nyelt el.

— Hát azután miért nem szólt ezekről a csendőrök-
nek? — kérdém a bírót.

— Hát instálom — mondá a bíró — egyrészt azért,
mert hogy a vitéz urak nem kérdezték, másrészt tet-
szik tudni, hogy mig itt volt a Kovácsék Petije, nem
is merte volna elárulni senki sem s csak most beszélik
a dolgot, hogy elment.

Az örsre érve elő is hoztam a dolgot, de be kellett
látnom, hogy e tekintetben mi sem kötelezi csendőrein-
ket arra, hogy a nyilvántartást, úgy mint régen, maguk
is vezetve többet tegyenek, mint a mennyit utasításaink
előírnak.

Az általános szolgálati határozványok VII. fejezet 12.
pontjának utolsó bekezdésében el volt ugyan rendelve,
hogy minden csendőr köteles a kideritetlen közbizton-
sági zavarokról egy vékony füzetben a maga részéről
külön jegyzéket vezetni s azt tájékozás, nyomozás,
puhatolás vagy az esetre vonatkozó további adatok
gyűjtése céljából szolgálathba magával vinni; s ezen
rendelkezés czélszerű és üdvös is volt, de ennek ren-
delkezéseit eltörülte a Cs—1A) utasítás 22. lapoldala-
levő 7. pont, mely elrendeli, hogy a kideritetlen zava-
rokról sem külön előjegyzést, sem számszerinti kimu-
tatást vezetni nem kell.

Királyné és a német eszászár a vasutól Schönbrunnba látogatnak.

A német fejedelmek Bécsben.

Mi sem volna czélszerűbb, mint hogy a csendőrök jegyzékkönyvecskéjében erre való rovatos rész nyitassanak, hol községenként az ott előfordult zavarok fel lennének sorolva.

Így azután, ha a csendőr egy községbe érne, átnézné az ott előfordult zavarokra vonatkozó bejegyzéseket s minden egyesre nézve kérdést intézne bizalmasaihoz.

Ha ily jegyzéke lett volna az én járőrömnek is, bizonyára el nem mulasztotta volna a két régi esetben a nyomozást újra felvenni s az elért eredményt ősparancsnokának jelentve, az eseteket a kiderítéshez közelebb vinni.

Ily rovatos jegyzékkönyvecskével volna ellátandó a járásparancsnok is, ki járása összes őrséinek zavarait ott nyilvántartva az évi körútjában, melyen belül járása minden pontját látni köteles, maga is érdeklődhetnék a kiderítetlen zavarok iránt, vagy legalább is ellenőrizhetné alárendeltjeit arra nézve, vajjon ők is tudnak-e az egyes beállott változásokról s újabb fordulatokról, mik a kiderítetlen esetekben beállottak, szóval, vajjon érdeklődnek-e ezek is a kiderítetlen zavarok iránt.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a törvény azért rendelt bennünket a közbiztonság őrséinek, hogy e téren fáradozzunk is, úgy be fogjuk látni azon kötelességünket, hogy a folytatólagos nyomozás érdekében a bűnesetek nyilvántartásának kérdését rendeznünk kell.

Mig pedig e kérdés rendezve lesz, tartsa kötelességének az őrsparancsnok a leportyázandó őrszolgálatba eső községekben előfordult és kiderítetlen zavarokat a járőrrel feljegyeztetni s az elért eredményről bevonuláskor számot kérni.

Ha a községi bíró minden egyes alkalommal hallani fog a kiderítetlen zavarokról, ő maga is emlékezetben fogja őket tartani s már azért is, nehogy a folyton kérdezősködő járőr őt tétlenséggel és nembánomsággal vádolja, érdeklődni fog a dolog iránt s lehet, hogy egyszer mosolygó képpel állít elénk, nagy garral hangoztatva tett fölfedezését egyik-másik ügyben.

A bűncselekmény tettesei nagyrészt csak jóval az elkövetés után lesznek kipuhatolva. Az ékszerelvény, a kasszabetörő a bűncselekmény elkövetése után rendszerint jó ideig várni szokott, míg a dolog feledésbe megy s alkalom kínálkozik arra, hogy a lopott ékszer értékesítse, vagy a kasszából kiszedett nagyobb bankjegyeket felváltassa.

A cselekmény kiderítése tehát attól függ, vajjon azon egyének, kiknél az ékszer értékesítése vagy a nagyobb bankjegy felváltása megkíséreltetik, emlékeznek-e még a bűncselekményre, vagy a veszendőbe ment tárgyak kinézésére, ha igen, úgy a kísérletezők rajta vesztenek, ha nem, úgy a tettes megszabadult a lopott tárgytól s a további gyanut már csak azzal tarthatná ébren, ha a lopott tárgyért kapott pénzösszegeből pazarul költenének.

Látjuk tehát, hogy a bűncselekmény három fázisa játszik szerepét a nyomozó közege előtt.

Az első a bűncselekmény elkövetése, a második a lopott tárgy értékesítése, a harmadik az értékesített holmi után kapott pénzből való pazar költségek.

A kezdetben kiderítetlenül maradt lopás után folytatólag nyomozó járőrnek tehát feladata időről-időre pübatolni az iránt, vajjon a gyanúsított tettes nem kísérelte-e meg a lopott tárgyak értékesítését, vagy ha ennek megtörténtét kipuhatolni nem sikerült volna, úgy hogy hogyan él az, nem költségek-e?

Ha a járőr a bűntény bármelyik itt felsorolt mozzanatát is veszi kiinduló pont gyanánt, a talált nyomon olindulva eljárását teljes siker koronáztatja.

Ugyanis a tanuvallomásokat megszerezve, a gyanúsítottat igazolásra vonja s állításainak valóságát vagy valótlanságát kutatja.

Mert ha például az egyik ékszerész bebizonyítja, hogy X. Y. nála egy arany nyaklánczot akart eladni vagy átalakítani s az illető efelől megkérdezettvén, a lánczot megmutatni nem tudja, úgy a gyanu ellene nyomós, mert ártatlansága esetén minden vonakodás nélkül megmutatná a lánczot, vagy megnevezné azt az egyént, akinek azt eladta.

Ha az utóbbi esetben a vevő kiléte ki nem puhatolható, s csak koholt személynek lenni látszik, úgy ezen körülmény szintén a tettes ellen bizonyít.

Ha pedig azt sikerült megállapítanunk, hogy a gyanúsított pazarabbul költsézik, mint a hogyan jövedelme engedi, pl. tanuk állítják, hogy készpénzfizetés mellett vett földet, pénzt takaréka tette, azelőtt pedig egy hónappal még alig volt mit ennie, fizetése vagy keresete pedig alig elég a házi szükségletekre s a kikérdezett tanuk állítása folytán tényleg gyanu a pénz hol szerzése, úgy az illető felezőlitandó, hogy igazolja, honnan vette pénzét s állításainak valóságát után a puhatolás megejtendő.

Mig a portyázó járőr fenti feladatát végzi, addig magán az őrsön is elő kell mozdítani e felfedezések lehetőségét.

A szakasz utján értesíteni kell az esetről az összes környékbeli rendőrszolgálatokat s a fővárosit is, leírva, hogy a veszendőbe ment tárgyak hogyan néztek ki, hogy azok után azon helyeken, hol ilyesmit vesznek, kutassanak, ha pedig ékszerrel van szó, hogy az ékszerészek és zálogháztulajdonosoknál ily kinézésű ékszerek meg ne vétessenek, hanem az eladás megkísérlése a rendőrszolgálat tudomására adassék; ha pedig a vétel már megtörtént volna, úgy erről a törvényszabta határidőn belül a bejelentés megtéessék.

A portyázó járőr a vidéki postahivatalok, pénzüzetek hivatalnokait, a korcsmárosokat és a nagyobb üzletek tulajdonosait kérje fel, hogy a mennyiben valaki, a kiről feltehető, hogy ily összegű pénzzel nem rendelkezik, náluk nagyobb bankjegyet váltana, annak kinézését s esetleg kilétét jegyezzék meg s a községi elöljáróságot értesítsék.

Íme egy példában rámutattam arra, hogy mi a folytatólagos nyomozás.

Természetesen más bűncselekménynél, mint például emberölésnél más fázisai vannak a folytatólagos nyomozásnak.

Itt hozom fel, hogy előfordulhat, hogy a tettes hozzátartozói közül egyik-másik elszólja magát, hogy pl. Péter sógor az éjjel egy véres kabátot mosott a kútnál s mivel a falusi népnek már véreben van, hogy a ballott dolgot nem tartja meg titokban, hanem mindenkinél azzal mondja el, hogy azután ne adja tovább, lassankint a verebek is csiripelni fogják a szörnyű vádat s ha természetesen a csendőr csak egy kicsit is érdeklődik a dolog után, ő is megtudhatja az új hirt.

Természetesen ezen érdeklődés csak úgy lehetséges, ha jegyzéke van a kiderítetlen zavarokról, a melyekből kérdezősködhetik bizalmasainál.

Azért tartassuk szem előtt, hogy minden zavart, a mely kiderítetlen, tartassuk nyilván, ha ezáltal a zavarok száma meg is kétszereződik. A hol pedig sok a zavar, oda adjunk erőt, több csendőrt, hogy a kiderítetlen zavarok beható s folytonos utánnyomozásokkal mielőbb kideríttessenek és a gyakoribb preventív szolgálattal a bűncselekmények elkövetésének eleje vétséssék.

Adalbert porosz herceg megérkezése Schönbrunnba.

A német császárné és Mária Annuciata megérkezése Schönbrunnba.

A német tejerőltetők Bécsben.

Az ujjlenyomatokról.*

Irta: Dr. Feigl Berthold.

Az emberi munkásság minden ágazatában, főképp azonban a technika terén újabb időkben tapasztalható nagy átalakulások a gonosztevők tevékenységére is nagy kihatással vannak.

Mig ugyanis előbb egy egyszerű fészítővas is elegendő volt a bankárok pénzszerényeinek felnyitására. addig ma már egész tárházra van szüksége a betörőnek. hogy nagyértékű, művésziesen kidolgozott szerszámok, valamint modern robbanóanyagok segítségével a „Safe Depot”-ok belső tartalmához hozzáférközbessen.

Ez átalakulásokkal karöltve azonban a személy és vagyonbiztonság megvédésére szervezett intézmények törekvése is odairányul, hogy az ujjor vivmányait az emberiség jóléte érdekében gyümölcsöztesse és az e téren elért számottevő eredmények csak az emberi elme találékonyságának válnak dicséretére, a békeszerető honpolgároknak pedig hasznára.

A bűnügyi rendszertnek, a feltevések és ezekből levont helyes következtetésektől eltérve, két hatalmas segítőtársa van: a véletlen és az erkölcsi depressió, melynek hatása alatt áll — szerencsére kivétel nélkül — valamennyi gonosztevő.

Ennek pedig következménye, hogy a legnagyobb csalafintasággal és előrelátással tervezett bűntényeknél egyes apróságok figyelmen kívül hagyatnak, melyek nem ritkán a tettes személyének felfedezésére vezetnek.

A többek közül egy esetet említve, egy igen hirhadt betörő: Gröschel, egy alkalommal a helyszínén egy kézelőt hagyott hátra s a mosóintézet jelzése 24 óra alatt a személyének megállapítását eredményezte.

A gyakorlati közbiztonsági szolgálatban felhasználható segédeszközök: a fényképezet (gonosztevők albuma), a Bertillonage és a daktyloskopia.

E bárom rendszer egymással kombinálva a legbámulatosabb eredményeket mutatja.

A daktyloskopia azon a rég ismert tényen alapszik, hogy minden ember csalhatatlan ismertető jelét magával hordja s azt azokra a tárgyakra is átviszi, melyeket csupasz kézzel érint.

Ezek az ujjlenyomatok, vagyis lenyomataik az ujjak belső felületén, illetve az egész kézen szabad szemmel is látható finom vonásoknak, melyek minden egyes embernél, különösen az idegeseknél kissé-nedvesek.

Ha nedves kézzel bármily tárgyat is megfogunk, legyen az egy darab papiros vagy üveg, akkor vegyi folyamat képződik, mely lényegileg abban áll, hogy az izzadmánynak nedves és illó alkotórészei elpárolognak, míg a szilárdak visszamaradnak és az érintett anyaggal egyesülve, azok egy központilag fekvő vonalzatból alkotnak, melyek „Papillárvonalak” elnevezése alatt ismeretesek.

Ezen ténykörülmeny már az ókorban ismeretes volt, az újabb kutatások azonban már azt is megállapították, hogy a fentjelzett hálózat minden egyénnél más és más alakot mutat, úgy hogy a személyazonosság megállapítása ily módon is lehetséges.

Az indiaiaknál az ujjlenyomatok a névalírás pótolta és dr. Hans Gross a vizsgálobírák részére írt hírneves munkájában szintén említi, hogy az angol-indiai hadsereg állománykimutatásában a zsola átvétele az ujjlenyomatokkal igazoltatik.

A múlt század nyolcvanas éveinek elején az anthropologia foglalkozott ezen tárggyal, hogy azt tudományos alapon értékesítse és a folytatódó kutatásoknak volt köszönhető, hogy a bűnügyi rendszert a daktyloskopiát ma már a gonosztevők elleni harcban igen eredményesen használja fel fogyerül.

A fentiek igazolására szolgáljon az alábbi példa, mely az elméleti tannak gyakorlati alkalmazását is mutatja.

Tegyük fel, hogy gyilkosság történt.

A helyszíni szemle megállapította, hogy az illető ágyában megfojtott, vér tehát nem folyt. A magánosan álló házban, melyben a meggyilkolt ki ül senki sem lakott, a gyilkos biztonságban érezte magát. Hogy izgatottságát, mely őt a ház átkutatásában feszélyezheti, leküzdje, megragad egy az asztalon álló poharat s abból vizet iszik, aztán a rablott holmival elmenekül.

Ha már most a gyilkosság felfedeztetik s az, ki először jó a helyszínére oly előrelátó, hogy a szobát lezárja, a nélkül, hogy abban a legcsekélyebb változtatást is eszközölné, akkor már nagyon sok történt, mert a gyorsan a helyszínére siető közbiztonsági közeg a gyilkos névjegyét a pobáron feltalálhatja.

A gyakorlott modern bűnügyi nyomozó — ha az ujjlenyomatok a nappali világitásnál nem látszanának — egy égő gyertyát fog a pohárba dugni.

Minden további előkészületek nélkül az ujjlenyomatok bízhetetlenül finom részleteikkel azonnal mutatkozni fognak, úgy hogy a már fent említett papillárvonalak lerajzolatok.

Ha most már ez pontosan fogatosított és a különösen jellegzetes részletekről külön minták is vétettek, akkor a vegyész munkája is megkezdődhetik, mert az üvegen levő ujjlenyomatok Forgeot rendszere szerint* megrögzítetők, miáltal egy feltétlenül bizonyító erővel bíró bűnjelet szereztünk a vizsgálat számára.

Az adott esetet véve alapul, két eshetőséggel állunk szemben.

Vagy egy a gyilkosság elkövetésével alaposan gyanúsított egyén elfogatik, vagy ha ez nem volna lehetséges, akkor valamennyi egyének az ujjlenyomatát, kik a poharat megfoghatták, a megrögzített lenyomatokkal össze kell hasonlítani, míg csak a tettest fel nem fedezhetjük.

Ha a lenyomatok egyezők, akkor a gyilkos személye is kétségtelen.

Ha senki sem gyanúsítható, akkor a talált lenyomatokat azon központi helyekre küldjük el, hol az ujjlenyomatrendszer már be van hozva, mert nincs kizárva, hogy így jutunk eredményhez, miután ritkaság, hogy valaki mindjárt gyilkosságon kezdje meg bűnpályáját.

Annak, a kiről csak egyszer is ujjlenyomat vétetett, örökké megmarad az ismérve, mert míg az arcvonások néha a felismerhetetlenségig megváltoznak, az ujjlenyomatok változatlanul maradnak és csak az illető mestersége vagy foglalkozása szerinti változásokat tüntetik fel.

Mindezzel azonban még koránt sincs megoldva a daktyloskopia feladata, mert a tudományos alapon kutató bírósági közeget is caerben hagyja a kutató tudomány ezen segédeszköze, ha teszem fel, a büntettes keztyűs kézzel követi el a gyilkosságot, vagy ha valaki keztyűa kézzel hamisít okmányt, melynél a papír érintése egy ráfektetett fedőlappal, itatás papírral elkerültetett.

A bűnügyi rendszerttel foglalkozóra nézve vögül még mint érdekes jelenség említést érdemel, hogy — mint ezt dr. Forgeotnak a fegyintézetekben tartott kutatásai kétség-telenül igazolták — a gonosztevők és a degeneráltak papillárvonalai egész különleges alakzatot mutatnak, melyek normalis embereknél nem találhatók.

Végül felemlítjük, hogy a mint ezt Mixen, majmokon végzett kísérletei igazolták, ezeknek ujjbarázdái az emberekéhoz igen hasonlítanak, különösen feltűnő, hogy a degenerált emberekével majdnem egyezők.

A tudományos kutatások számos oly kérdést vetnek fel szívre, melyekkel eddig nem foglalkoztak és a biztonság érzetét csak növelheti annak a tudata, hogy a civilizáció vivmányai a büntetesség elleni harcban felhasználhatók.

* E közleményt a legutóbbi bécsi rablőgyilkosság alkalmából dr. Feigl Berthold bűnügyi író, írta; a bécsi „Die Zeit” című napilapban jelent meg s a szerző sziveségéből közöljük.

* Ezt a rendszert lapunk egy későbbi számában ismertetni fogjuk. A szerk.

KÉPEINKHEZ.

Ó Felsége 60 éves uralkodói jubileuma.

A mult héten ülte meg Ó Felsége 60 éves uralkodói jubileumát fényes és az alkalomhoz méltó ünnepélyek keretében. A jubileumi ünnepély legkimagaslóbb momentumára kétségtelenül a német uralkodók és fejedelmek testületi tisztelgése, a német császár személyes vezetése alatt. Szinte páratlan és világtörténelmi jelentőséggel bíró esemény volt, midőn a német fejedelmek hódolattukat fejezték ki az agg uralkodó előtt. Ebből az alkalomból hozunk lapunk mai számában néhány érdekes képet.

HIREK.

A csendőrség 1908. évi költségvetése. Az 1908. évi állami költségvetés tárgyalása során a belügyi tárca költségvetése 1908 május 16-án a képviselőház által úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadtattott. A csendőrségi költségek tételei a mai kedvezőtlen pénzügyi viszonyok mellett is, a tavalyinál 1.180.000 koronával magasabban, 15.686.890 koronában állapították meg. Az 1.180.000 korona többlet tulnyomó részben a személyi kiadások, főként pedig a legénységi (örmeszertől lefelé) zsold és úgy a tiszt, mint a legénységi szolgálati pótdíjnak emelésére szolgál. A költségvetés számadatai minden ékesszólásnál fényesebben igazolják intézményünk vezetőinek rólunk való gondoskodását, a mi viszont arra kötelez bennünket, hogy bármily nehez viszonyok és körülmények közé jutva is, szolgálatunkat a király és haza javára mindig a legnagyobb buzgalommal és lankadatlan kitartással teljesítsük, hogy ilyenképp a vezető körök jóindulatu gondoskodását állandóan ébren tartssuk s ezzel közbeesülésben álló intézményünket a tökéletesség színvonalára emelni igyekezzünk. A magasabb illetékek, vett értesülés szerint, folyó évi július hó 1-től kezdve fognak folyósítani.

Az eltávozási engedély korlátainak megszüntetése. Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy olvasóinkkal a bőség szarujából egy másik kedvező hírt is közölhetünk. A honvédelmi miniszternek e hó 2-án kelt 40829/16. számú rendeletéről van szó — a mely különben lapunk mai számának hivatalos részében teljertalmulag közöltetik — s a mely rendelet a »Laktanyaszabályok« eddigi 109. pontjának oly módon való megváltoztatása iránt intézkedik, hogy az őrsparancsnok által adandó eltávozási engedély annak birtokosát ezentul nemcsak az őrsállomással határos községbe, hanem oly távolságra való eltávozásra jogosítja fel, honnan az engedélyezett idő letelte előtt állomására bevonulhat.

Gyászhir. Ziegler Emil százados, marosvásárhelyi szárnyparancsnok neje, szül. Szentkirályi Erzsébet urnő május 13-án esti hat óraker, életének 30 ik esztendejében meghalt. A korán elhunyt urnőben Ziegler Emil százados a legjobb hitvest, árván maradt öt gyermeke pedig a pótolhatatlan szerető édes anyát gyászolják. Az elhunytat május 15 én d. u. négy óraker, a gyászolók nagy tömegének ősszinte részvéte mellett, a marosvásárhelyi református temetőben helyezték örök nyugalomra.

Baleset a lovardában. Szent János, III. számú csendőr kerületbeli csendőrral május 16-án Czegléden,

az ottani csendőrségi pótlóidomító osztály lovardájában egy pótló elesett. Az esés következtében Szent csendőrrnek, ki a ló alá került, jobb oldali kulcsosontja eltört.

KÜLÖNFÉLÉK.

A gyermekek tanuvalomása. A gyermekek tanuizási képességéről sok szó esett már idők folyamán. Az igazságszolgáltatás bizony sokszor kerül dilemmába a gyermekek vallomásával szemben, mert nem tudja kellőképpen értékelni vallomásának jelentőségét. Igen sokan a szakemberek közül azt állítják, hogy a gyermek vallomása a tárgyilagosság szempontjából a legtöbbször hamis, még akkor is, ha a gyermek különben normális fejlődésű. Ennek okát pedig az ítélőképesség hiányosságában és abban a körülményben kell keresni, hogy a fegyelmetlen képzelet a gyermek emlékezőtethatóságában valóóság fogalomzavart idéz elő. Eklatáns példa erre egy teljesen egészséges gyermek esete, a ki a leghatározottabban állította, hogy falovacsakáját többször kirúgni látta. Goethetől tudjuk, hogy a gyermekek sokszor egészen rémes történeteket eszelnek ki, a melyeknek valóóságában később maguk is hisznek. Vallatásuk alkalmával könnyen megtörténik, hogy már maga a föltett kérdés is szuggesztív hatással van az amúgy is könnyen befolyásolható zsege képzeletre. Néha a lapokban megjelent fénykép is szinte öntudatlanul azt a benyomást kelti a gyermekben, hogy azt az embert, a kit a kép ábrázol, valahol valaha látta már. Épp ily gyakori a gyermekeknél az autoszuggesztív esete is. Egy iskolalánykára a szülői rábízta a tandíjat, hogy azt adja át a tanítónőnek. A mikor azonban a pénzt át akarta adni, sehol sem találta, pedig iskolatárenői közül sokan látni vélték a lányka pénztárcájában. Volt nagy fölfordulás az egész iskolában. A tanítónő értesítette erről a gyermek szülőit, s ekkor kitünt, hogy a pénz otthon maradt. Legkivált óvakodni kell gyermek vallomása alapján az erkölcsellenes cselekedetekről ítéletet mondani. Pedig itt egészséges gyermekről volt szó; bátha még beteg is a gyermek! Svájcban különben törvény tiltja, hogy tizenöt éven aluli gyermekeknek vallomása vétessék.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

M. J. Megbízatásra ez idő szerint ön a 14-ik, előreláthatólag tehát az év vége felé kerül majd reá a sor, tehát terményeit őrtökösíteni és földjét művelni van még elég ideje. Megbízatásának helye most még természetesen ismeretlen.

N. D. járásörmester. 1. A hitelszövetkezetek, mint pénzügyzetek, nem tartoznak az ipari vállalatok közé, onnélfogva a kérdéses törvény azokra nem is terjesztetett ki. 2. Ennek a kérdésnek a rendezése folyamatban van.

Julius és Havasi. Nincsenek felvéve.

Öreg laktanya. A távozót, az alaptőkéen kívül, a gyarapodott vagyonból is osztalék illeti.

O. J. Felvidéki öreg zsendár. 1. Az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszt polgári államszolgálatba pályázat alapján történő kinevezés útján léphet át, próbaszolgálatot pedig kérvényezés után nyerendő engedély alapján teljesít, mely célból az illető részére teljes illetékeinek élvezete mellett, hat havi szabadság engedélyeztetik. A próbaszolgálat tartama alatt, az illető az egyenruhát jogosult viselni, fegyverzete pedig, a kard kivételével, az időre elraktároztatik. A próbaszolgálat befejezése

után az illető ismét bevonul és a csendőrségből csak kinevezés után vétetik fogvatékba. Ha a polgári államszolgálatból a csendőrséghez vissza óhajt jönni, ha testileg és szellemileg alkalmas és visszavétele a szolgálat érdekében áll, visszavehető ugyan, de szolgálati pótjáját elveszti, ha pedig a polgári alkalmazásában megnősült, akkor a visszavételre alig számíthat. Nyugdíját at ld az intézménytől kapja, a melynél felülvizsgáltatott. 2. A polgári államszolgálatban álló egyén tetszése szerinti nővel köthet házasságot. 3. Ha a költségvetés addig megszavaztatik, a folyó évi július hó 1-ével életbe fog lépni. A többi azonban még idő kérdése. 4. Ha teljesen elkészül. 5. Csak a hatósági születésznő köteles lakóbázára czimtablát alkalmazni, a magánszületésznő csak jogosult, de nem köteles. Az özvegy vagy elvált születésznő bármikor férjhez mehet és magánszületésznői gyakorlatot bárhol űzhet, de azt a közigazgatási hatóságnak és a hatósági orvosnak bejelenteni tartozik. A tanfelügyelőségnek a születésznői gyakorlatához és okleveléhez vagy képesítési bizonyítványához semmi köze nincs. 6. Hogy két taufolyam állíttatnék ez évben fel, arról nincs tudomásunk, egyébként az eddigi módozatok változatlanul érvényben maradnak. 7. Mint hivatalos kiadású könyvek, magánúton nem szerezhetők be. A küldött bélyeget lapunk javára bevételeztük

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

^{2/3}
é **Villám.**

Számталány.

52 egy osztandó három részre, hogy az első két rész egymással egyenlő és a harmadik résznek a fele az első résznél 8 szal nagyobb legyen.

Megfejtési határidő: 1908 június 1.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatorimai sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 17. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Csipektalány: «Nemes modor nagy sziv virága s liszta léleké». — Betűtalány: «Kivándorló magyarok». — Számталány: «13 év múlva».

Helyesen megfejtették: Jeney János őrmester Noszlop, Tóth Imre őrv. Kiskunhalas, Kari K. jörm., Csérgás I. őrv. és Székely J. őrm., etédi őrv. Marginean J. jörm. és neje Nagykáta Mihály J. cz. őrv. és Múdi J. csendőr Gölniczbánya, Pál Sándor Fehérvárcsurgó, birki őrv., Cseke I., Pál I. és Fehér A. Szerencs, Maiota J. cz. őrv. Zsolna, Veres I. csendőr Csikszerecs, Czifra F. csendőr Zsarnócza, Sebestyén J. csendőr Kömlőd, Sánta J. őrv. Karczag, Kelemen M. őrv. Magyarigen, Groesli cz. őrv., Kelemen Gy. őrv. és Szabó II. csendőr Braasó, Pataki jörm. és neje Liptószentmiklós, Major M. őrm. és Balogh V. őrv. Berve, Atyánszky M. csendőr Szaján, Makaró P. őrm., Jakab L. csendőr Szilágysenylyó, móri őrv. Herman J. cz. őrv. Herczegfalva, Csönka Mihály pr. csendőr Herczegfalva, Bereczki M. csendőr Vác.

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjeggyel Jeney János csendőr-őrmesternek Noszlopra elküldöttük

Grammofonok, fuvolák, cimbalmok, eziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elvelek a legszolidabbak.

Vadászfegyverek
serétes, golyós löfegyverek, revolverek, súlly, löttüchi, weiperti hírneves gyártm.

Elek és Társa
Budaapest, Károly-körút 10.

Ingyen képes árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia színházi látosúvek.

Görz-féle trieder **Bino** klík.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

HIVATALOS RÉSZ.

Közigazgatási döntvények.

Mezőgazdasági termény fogalma.

Mezőrendőri lopás megállapításánál nem lesz különbség, vajjon lemetszett vagy még lábón álló mezőgazdasági termény képezte a lopás tárgyát.

Minisztertanács 1908 márcz. 10. 5467/1908. I. M. sz.)

Járművekkel álldogálás közben.

A járművekkel, hajtással elkövethető kihágások esetében a kocsizetelője vonandó felelősségre, míg az együtt utazó vendéget a felelősség nem terheli. A közutakon járművekkel való álldogálás eseteiben a kihágás kritériumát az álldogálás huzamossága képezi.

(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1906. évi 22,067. számú határozata.)

Utrendőri kihágás hivatalból üldözendő.

Az utrendőri kihágás miatt folyamatba tett eljárás a feljelentés vagy panasz visszarónása alapján meg nem szüntethető, hanem az eljárás folytatandó és a kiderített tényállás szerint felmentő vagy marasztaló ítélettel fejezendő be. Habár a fél a kihágási ítélet kihirdelésekor az ítéletben megnyugodott, azért annak kellő időben beadott felebbezése tárgyalás alá veendő.

(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1907. évi 107,226. számú határozata.)

Utra káros sövény kivágása.

Az 1890. évi I. t.-cz. 133. §-a csakis az utra károsan ható sövények levágásáról rendel el. Annak megállapítása, hogy a sövény az utra káros-e vagy nem, csak a helyszínen szakértő közbejöttével történhet meg. Az ulbiztos szakértőnek nem alkalmazható. A hatóságoknak intézkedési joga csak akkor van a féllal szemben, ha a sövény káros hatása szabályszerűen megállapított.

(A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1907. évi 110,126. számú határozata.)

Csapidafelállítás róka fogás czéljából.

A ki a vadászterülethez nem tartozó, tulajdonát képező belsőségben róka fogás czéljából csapidát állít fel, tiltott eszközökkel való vadászat miatt nem büntethető.

(A m. kir. belügyminiszter 1907. évi 6486. számú határozata.)

134304/16—1907. sz.

Körrendelet.

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg az «Általános szolgálati határozványok a m. kir. csendőrség számára» Cs—5. jelzésű szolgálati könyv helyesbítését az alábbiakban elrendelem:

A IV. fejezet 17. pontjának első sorában a «15» szám «20»-ra helyesbítendő.

Grammofonok, fuvolák, cimbalmok, eziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elvelek a legszolidabbak.

Vadászfegyverek
serétes, golyós löfegyverek, revolverek, súlly, löttüchi, weiperti hírneves gyártm.

Elek és Társa
Budaapest, Károly-körút 10.

Ingyen képes árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia színházi látosúvek.

Görz-féle trieder **Bino** klík.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

A 18. pont egészen törlendő és helyébe a következő szöveg irandó:

«A fentjelzett kézi lőszerkészleten kívül a rendszerített létszámhoz képest minden egyes egyén után az őrsnek tartalékkészlet gyanánt még 50—50 darab elestöltény adandó ki.

Ezen tartalékkészlet papírba csomagolva, lekötve és lepecsételve a diszruhaládában őrzendő meg s abból rendkívüli szolgálatteljesítés alkalmával 30—30 darab osztandó ki a legénységnek.

Ha azonban azt a viszonyok indokolják, a legénység kirendelését eszközölő parancsnok, belátásához képest, ennél több töltenyt is kioszthat.

A tartaléklőszerkészlet a csendőr áthelyezése esetén is mindig teljes számban az őrsön marad.»

Kelt Budapesten, 1908 május 2-án.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

40829/16. sz.

Körrendelet.

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg elrendelem, hogy a Cs.—4. jelzetű «Laktanyaszabályok a m. kir. csendőrség személyné» 109. pontjának következő része: «mely az illetőt az őrsállomással határos, más községek látogatására is feljogosítja», törültesse s úgy ezen pont, mint a Cs.—1. jelzetű csendőrségi «szervezeti utasítás» 31. §-ának a 26. lapoldalan levő «b» pontja a következőképpen egészítsék ki, «mely az illetőt az ország határan belül oly távolságra való el- távoztatásra jogosítja fel, honnan az engedélyezett idő letelte előtt állomására bevonulhat.»

Kelt Budapesten, 1908 május 2-án.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

1908. évi május hó 1-ével:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:
Biró Imre, Csérgő Imre és Kósa Joachim cz. őrsvezetők, *őrsvezetőkké.*

A letett altiszti vizaga után

1908 május 15-iki ranggal:

a következő altiszti tanoncok:

Pfick Emil és Fazakas Pál cz. őrmestereké.

Benedek Ferencz, Iráson József, Szász Ferencz, Rákosi Gy. Zsigmond, Gál Lajos, Lóránt József, Butyka Dénes, Vigh István, Pestyán István, Székely Domokos, László Imre, Soós Péter, Antal Illés, Ilyés Lázár, Szó István, Nagy Dénes, Ember Zoltán, Sipos Sándor, Török Ferencz, Benze János, Bálint István, Gál József, Erős Miklós, Tegző Ferencz, László Elek, Bakk István, Bóér János, Szőcs Bertalan, Nagy Vendel, Kozma Mihály, Kiss II. János, Lőrincz Gyula, Tamás János, Sántha József, Czikkédi Imre, Diós István, Zsoltos József, Pál Mihály, Bálint András és Tureza Lukács cz. őrsvezetőkké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Solymosi József, Józsa József, Hubert János és Dégi Péter; végül

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Moldován Tivadar, Weisz Albert, Incze Miklós, Horó Ferencz és Veres József csendőrök, *csendőr* cz. *őrsvezetőkké.*

Katonai szolgálati jel.

A legénységi L osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Pataksalvi Mihály járásörmester, 1907 deczember hó 18-ával;

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Navratil László járásörmester, 1908 apr. 26-ával; végül

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Dobribán Péter járásörmester, 1908. évi május hó 9-ével.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Farkas Sándor cz. őrmester, 1907 április 2-ával és *Kelenmen Sámuel* őrsv. 1908 apr. 12-ével;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Orbán István cz. őrmester 1908 máj. 4-ével, *Blazsánik András* cz. őrmester apr. 25-ével, *Guttmann Albert* cz. őrmester 1908 apr. 15-ével, *Hegyi Ernő* cz. őrmester 1908 febr. 3-ával és *Nagy Dezső* őrsvezető 1908 febr. 6-ával, végül

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Bardócz Károly őrsvezető 1908 apr. 20-ával és *Incze Márton* cz. őrmester 1908 apr. 22-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Czeider Imre, Egedi János, F. Tóth András, S. Nagy József, Kiss Gyula, Catanzáró Károly, Szőke Bálint, Császár Sándor, Szerémi Pál és Roóz József csendőrök.

Törzsörmesteri vizsgát tett:

1908. évi április hó 15-ével:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Kiss János II. cz. őrmester «jó» eredménnyel.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Bakos András járásörmesternek, *Durkó Gábor* és *Győrei István* őrmestereknek, végül *Fukovics József* őrsvezetőnek 3—3 db 10 koronás arany lovaglási jutalomdíj adományoztatott.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Szabó Mihály cz. őrmester, *Józsa Matilddal*, 1908 apr. 20-án, Nagyajtán.
Rutkai János őrsvezető, *Káddr Bertával*, 1908 apr. 19-én, Szilágycaebiben.
Bartali Péter őrsvezető, *Berecki Zsuzsával*, 1908 márcz. 1-én, Vizaknán.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Sulzer Adolf cz. őrsvezető, Jászai Malvinnal, 1908
ápr. 30-án, Szerbnagyszentmiklóson.

Mészáros Sándor őrsvezető, Simon Jusztinával, 1908
máj. 6-án, Hódmezővásárhelyen.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Tóth Ferencz őrsvezető, Steiner Irénnel, 1908 ápr.
25-én, Kesznyétenben.

PÁLYÁZATOK.

Egy gépészi állás a hajmáskéri tüzérségi lövőiskola központi
erdőt lepenél. Fizetés 960 korona, az 1440 korona fizetéssel járó
I. fizetési osztályba való előléptetési várománynyal, szabályszerű
lakilletmény, 120 korona egyenruházati pótlék egyszersminden-
korra szolgálati ruházat beszerzésére. Német nyelv szóban és
írásban, a számolás teljes ismerete. Vizsgázott fűtő és gépkezelő.
A gépészet és elektrotechnika ismerete. A gépüzem vezetéséhez
való alkalmasság, a magyar nyelv ismerete. Kérvények 1908. évi
július hó 1-ig a wieni katonai műszaki bizottsághoz.

Egy negyedmesteri, egyszersmind detektívfonóki állás Győr
város rendőrségénél. Kezdő fizetés 1100 korona. Négy évenként
100 korona emelkedéssel. Lakpénz 240 korona vagy természet-
beni lakás. Ruhailletmény 140 korona. Detektívátalány évi 400
korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Győr város
polgármesteréhez 1908. évi június hó 5-ig.

Egy irtóki állás a sátoraljaújhegyi kir. törvényszéknél. Fize-
tés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona, esetleg termé-
zetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy közép-
iskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljaújhegyi
kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 8-ig.

Egy utbiztosi állás Baranya vármegye törvényhatóságánál.
Kezdő fizetés 1400 korona és szabályszerű illetmények. Lakpénz
300—420 korona. Szabályszerű utiátalány. Irodaátalány 40 ko-
rona. Napidíj 4 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Meg-
állapítandó időn belül az utmesteri képesítés megszerzése. Ideig-
lenes szolgálat megállapítandó időtartamig. Baranya vármegye
főispánjához címzett kérvények Baranya vármegye alispánjához
1908. évi június hó 6-ig. A nyugdíjazás esetében követendő
eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek)
1907. évi 14. számában 3833 eln. szám alatt közzétett körrende-
let irányadó.

Egy hivatalozolgai állás a tabi kir. járásbiróságánál. Fizetés
600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruhailletmény 100 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir.
törvényszék elnökéhez 1908 május 31-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nagylaki kir. járásbiróságnál. Fizetés
pótlékkal 500 korona. Szabályszerű lakpénz 100 korona pótlékkal.
Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban, és írásban.
Kérvények a szegedi királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi
május hó 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás a mezőkövesdi kir. járásbiróságnál.
Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona.
Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kér-
vények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június
2-ig.

Egy hivatalozolgai állás a m. kir. földmivélsügyi minisz-
teriumnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300
korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írás-
ban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. földmivéls-
ügyi miniszteriumhoz 1908. évi május hó 31-ig.

395. sz. 1908.

Grabác község előjáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Grabác községben lemondás foly-
tán megüresedett **községi rendőr-
biztosi állásra pályázatot hirde-
tünk.**

Pályázhatnak oly 24-40 éves korban
levő csendőr- és rendőraltisztok, a kik
a magyar és német nyelvet szóban és
írásban birják. Sajátkezüleg irt kérvények
a kor, eddigi alkalmazás, iskolai képzet-
tség és erkölcsi magaviselet hiteles igazo-
lásával **f. é. május hó végéig** Gra-
bác község előjáróságához benyujtan-
dók. Az **évi fizetés 1000 K.** A meg-
választott a fogyasztási adó kezelésével is
megbízatik, mely után évi **200-300 K**
mellékjövedelemre számíthat.

Kelt Grabáczon, 1908 május 2-án.

A községi előjáróság.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Megjelen az új fegyverzeti leltárhoz a legújabb összeállítású kimutatás a helyreigazításhoz felhasznált, valamint a
hasznavehetetlenné vált fegyverzetű és szerelvényű czikkekről. Belügyminiszteri 5989/1908 V. h. szám alatt kiadott rendelet
szerinti legújabb mintájú kimutatás a Manlicher-féle csendőrségi ismétlő karabélyhoz tartozó alkatrészek, tartozékok
és szerelések, továbbá a csendőrségi kardok és kardalkatrészek szükségletéről.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Nyomozásaink és feljelentéseink a védelem szolgálatában.

Irta: *Virágh László* csendőrszázados. (Vége.)

Több eset fordul elő, mikor a lopás csupán az eszközök, cseccsebecsék iránti vágy kielégítésére követtetik el, vagy mikor a szerelmes legény vagy leány szerelme tárgyának megajándékozása végett lop, mert más módon ezen törekvését, vagy mondjuk leküzdhetlen vágyát elérni nem tudja; vagy számos esetben a túlságos ingerlékenység, vérmesség, vagy mások csufoló-dása, rágalmazási hírek terjesztése az ok arra, hogy valaki magáról megfélemlítve akaratlanul esik bűnbe.

Ezért a csendőrnek, mint nyomozó közegnek a cselekmény indító és mozgató erőit is ki kell fürkésznie és a bíróság tudomására is hoznia.

Mennyire más elbírálás alá esik laikus felfogás mellett is, ha egy dologtalan és lopásból tengődő züllött egyén követi el a btkv. 336. §. c) pontjába ütköző cselekményt, azáltal, hogy bekerített helyről egy ruczát ellop, mintha ugyanazon cselekményt egy olyan egyén követi el, a ki éhező gyermekeinek akar a bűnös uton élelmet szerezni a igazolható az is, hogy napok óta nem tudja gyermekeit élelmezni, munkát keres és vállalna is, de nem kap, hitele nincs, mások nem segítettek rajta stb.

Lám lopás, tüzvész, vagy bármilyen más veszedelem esetében a csendőr azon is igyekszik, hogy embertársát a kártól, veszélytől, vagy egyéb sérelemtől, vallási, nemzetiségi, vagyoni, stb. viszonyaira való tekintet nélkül megmentse, a bármilyen módon szenvedett sérelmet elviselhetőbbé tegye, de még ennél is szebb kötelességének tesz eleget, hogy ha bűnbeesett embertársának is védelmére kel a elősegíti, hogy a törvény javító célja elérhesse a rövidebb-hosszabb idő múltán akár gyógyítás, akár a büntetés ereje által megjavíttassék a újabb bűnözéstől visszatartassék.

A csendőrnek nemcsak eszének, de szívének is kell lenni, ha rendeltetése ozélját elérni akarja. Ő maga a bűncselekményeknek bírója ugyan nem lehet, de ha a tett elkövetését, annak körülményeit, bizonyítékokat és a tett elkövetését befolyásoló indító okokat kiderítette, mint ember igyekezzék azon lenni, hogy embertársának ne csak vádolását, de védelmezését is elősegítse.

Ha a fennforgó körülményeknél fogva azt látja, hogy

terheltség, gyöngelméjűség, kényszer, erőszak, tudatlanság, gyenge akarat, álsemérem stb. a mozgató erők, ezeket tárja a bíróság elé, mert ezzel eléri azt, hogy orvosszakértők útján a bűnös megfigyelés elrendeltessék és ezen indokokkal a bíróság alaposabban foglalkozzék a mérlegelés emberileg eszközöltessék a beteg gyógyintézetbe, az igazi büntettes pedig szabadságvesztési intézetbe kerüljön.

Ha bűncselekmény történt és annak tetteseit kiderítette a csendőrség a bizonyítékokkal az igazságszolgáltatás kezeibe adta, kötelességének eleget tett, de ha nem csak a vád, de a védelem érdekében is összegyűjti és beszolgáltatja az adatokat a bíróságnak, *emberileg helyesebben* tette meg kötelességét, mintha csak a vád erősítésére törekedett.

Ezek ugyan a nyomozás teendői, de mert nálunk a nyomozó a feljelentővel úgyszólván mindig azonos, a feljelentőre nézve különösen irányadók. Abban az esetben pedig, mikor a nyomozást nem a feljelentést szerkesztő vezette volna, a feljelentőnek kötelessége meggyőződni, hogy a nyomozó mindezekre súlyt helyezett-e? Az ő kötelessége az esetleges mulasztást pótolni, vagy pótoltatni a fennebb érintett elveket érvényre juttatni.

Hogyan szerkesztsük meg tehát feljelentéseinket a bűnesetekről? Két eset van

1. csak a megtörtént bűneset és annak körülményei ismeretesek, de a tettes ismeretlen,

2. ki van derítve az eset, a tettes már ismeretes, stb. elfogadható bizonyítékok, bűnjelek vannak.

Az 1. esetben leírjuk minden czifrázás nélkül, hogy mikor, kinek a sérelmére, mi és hogyan történt?

A gyanu milyen irányban forog fenn a tettes, vagy tettesekre nézve?

Különös gonddal kell lenni arra, hogy a leírt sérelemben mindazon ismérvek felsoroltassanak, melyek a cselekménynek minéműségét a vétségé, vagy büntetetté való minősülését mutatják?

Pl. a btkv. 333. §-a esetében kifejezésre juttassék, hogy a kérdésben forgó tárgy ingó dolog volt, mennyi volt annak az értéke, kinek a birtalatában állott a kitől lopatott el, a lopás a birtaló tudta nélkül történt-e a hogyan? Nem forognak-e fenn 100 koronán alóli értékűnél a 336. §-ban körülírt minősítő körülmények, a cselekmény mikor követtetett el?

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

A nyomozás és a helyszíni szemle adatai szerint mi a feltevés? A cselekményt egy, vagy több egyén, a viszonyokkal ismerős, vagy ismeretlen egyén követhette-e el? S az adott körülményeknél fogva a nyomozás ezen feltevések alapján kiterjesztett-e minden oly irányban, a hol gyanúsíthatók léteznek? Ki, vagy kik gyanúsíthatók és mi alapon? Milyen körülmények szólnak a gyanúsított ellen?

A tettes felderítésére sikertelenül végződő nyomozásról ezen kérdésekre röviden megfelelni, mert ezekből a nyomozás irányítására a vádhatóság alapot nyer, elégséges.

Minden okoskodás, erőszakolt bizonyítás, vagy következtetés, a cselekmény minősítése, mint nem a feljelentésbe való, elbagyandó.

Ha pedig magán a szoros tényálláson kívül egyéb biztos adat meg nem állapítható, elég ha a történeteken kívül megjegyezzük, hogy a nyomozás sikertelen maradt és folytatattatik.

ad 2. A bűneset mint az 1. alatt főlegesen részletezés nélkül tárgyalandó.

Ezután kifejtendő, hogy a tett elkövetésével ki gyanúsítható, mi okból s mik a bizonyítékok? Ha tanuk vannak, ezeknek mindazon bemondásai röviden részletezendők, a melyek a bírói eljárás előbbrevitelére alkalmasak.

A bizonyító állítások, bűnjelek, vagy körülmények felsorolása után, a gyanúsított azon állításai sorolandók fel, melyek a tényre vonatkoznak s védelmére szolgálnak, vagy ha a vallomást megtagadta e körülmény s az is, hogy a nyomozó közeg észlelt-e oly körülményeket, melyek a gyanúsított állításait megczáfolják, vagy védelmére, cselekménye borderejének enyhítésére, a beszámíthatóságra befolyással lehetnek — tárgyalandók.

Különös súlyt kell helyezni annak tárgyalására, hogy mi volt, vagy lehetett a cselekmény indító oka és mi igazolja ezt.

Elfogás, elővezetés, házkutatás, megbilincselés, kikérdezésnél kik voltak a tanuk és a bűnjelek mikor, hol, mi módon biztosítottak, az elfogást, házkutatást, megbilincselést és elővezetést mi indokolja; s végül, ha egyes körülmények még teljesen fel nem derítették volna, hogy azokra nézve a nyomozás folytatattatik. Ha egyes tanuk az avabíthatóságban bizni nem lehetne, ezen gyanúnak mindenesetre indokolással kifejezés adandó s ha magánindítványra üldözendő cselekményről van szó, ez a jelentésben kiemelendő és a magánindítvány megtörténte az előírt nyilatkozat becsatolásával okmányolandó.

Minden oly részlet, mely a bírói eljárás előbbrevitelére nem alkalmas, a jelentésből elbagyandó.

Megkeresésekre bevezetett nyomozásaink eredményét értesítéseinkben mindig a megkeresés kérdéseinek megfelelőleg kell tárgyalnunk, ha pedig azok alapján önállólag jártunk el s a megkeresés hatóság, vagy parancs-

nokság általunk észlelt körülményekről tudomással nem birhatott és így a kérdést nem tehetette fel, a jelentések szerkesztésére fennebb kifejtett elvek lesznek mérvadók.

Sokszor előfordul, hogy a feljelentésekben az egész nyomozási eljárás főlegesen részleteivel együtt van hosszadalmasan tárgyalva, erőszakos következtetések és bizonyítások egész oldalnyi helyet foglalnak el. Ez felesleges időrabló munka.

Nem erre van szüksége a bíróságnak, hanem *tények és bizonyítékokra*, melyek a *vád és védelem* céljaira felhasználhatók s az ítélet igazságos meghozatalát és a bűnvádi eljárásról szóló törvényt átlengő humanizmus érvényesülését elősegítik.

Tebát legyünk résen, hogy mindannyiunk eljárásában, ha csak egy parányival járulunk is a bírói eljárás előbbreviteléhez, a humanizmus nyilvánuljon meg, mert csak így tudunk méltán hozzáilleszkedni ahhoz a nagy szervezethez, melynek rendeltetése a büntető igazságszolgáltatás.

A keczeli postabetörés kiderítése.

Irta: Máthé Miklós törzsrőmester.

Nagy volt a riadalom a pestmegyei Keczeli községben 1904. évi október hó 1-én. De lehetett is, mert Keczelen még a régi betyárvilágban se történt az említett éjszakaihoz hasonló eset, a mennyiben az említett nap virradóra, a község postahivatalába ismeretlen tettesek, a fal kiásása után, bebatoltak s onnan a mintegy 90 kilogramm súlyú és a padlóhoz vascsavarokkal leeresztve volt pénztartó vasládát felfeszítették s azt a benne levő összeggel és az azonkívül talált egy pár, nagyobb összeggel terhelt pénzeslevéllel együtt a hivatalból elvitték. Az összes kár 15,483 korona 14 fillért tett ki.

Már pedig egy ilyen eset, a mostani békés viszonyok között, mikor betyárról, rablóról, már csak mint egy letűnt korszak regényes alakjairól beszélhetünk, nagy riadalmat okozhat, nemcsak az ellopott összeg nagyságánál, hanem a betörésnek oly jól és észrevétlenül sikerült végrebajtásánál fogva is. És bizony nem egy vagyonos ember esett gondolkodóba, hogy nem-e következik ennek az esetnek folytatása. Említett időszakban ugyanis Keczelen nagy borvásárlás folyik s alig van gazda, a ki kisebb-nagyobb összeget be nem vesz, aztán nincs az embernek mindennap ideje arra, hogy a bevett összeget még aznap a takaréka be is vigye.

És ennek a betörésnek oly jól és zavartalan sikerült végrehajtása valóságos csodaszámba is ment. A postahivatal ugyanis Keczeli község főterén, a község főbb épületei, mint a községháza, a községi nagyvendéglő stb. közelében, sőt szomszédjában lévén, méltán csodálkozhatott mindenki, hogy eme — mondhatni — legforgalmasabb helyen, hogy sikerült a betörést úgy végrebajtani, hogy senki sem vette észre, holott az éjfél órákban éppen vonat is közlekedik, amellyel az ilyen szüreti időben mindig jön vagy utazik el valaki. A forgalom tehát még éjjel sem szünetel.

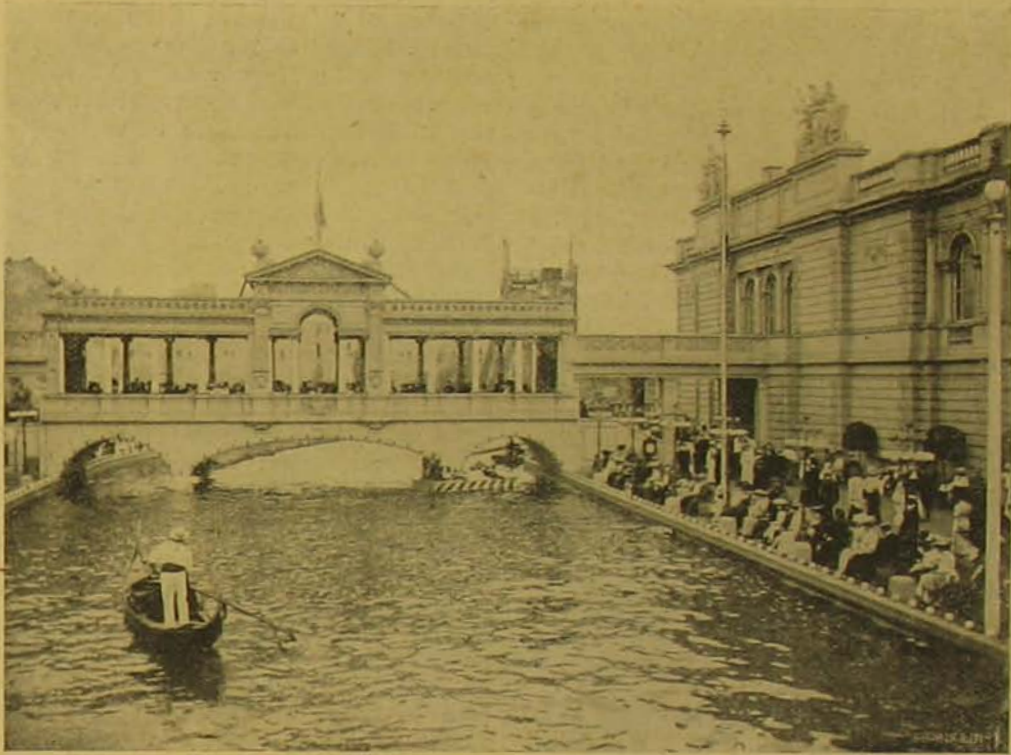
Tárgyaltak, beszéltek, vitattak is az esetet hetekig. Mindenki tudott egyet-mást mondani, következtetni, de csak úgy titokban, négy szem között s még így is

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszer, egyszerűtől a legdrágáig, egy készpénz, mint részlettűzésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műhőrszék Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Híd a mesterséges kiállítási tavon.

Kivóház a kiállítás területén.

A londoni magyar kiállításról.

hozzátette, hogy a szó ne menjen ám tovább, mert hát az embernek házateteje is van és véletlenül könnyen kigyuladhat; meg aztán a törvénybe még tanúnak se jó sokat járogatni. Ez pedig nagy ügy lesz, ha kiderül.

Ilyen körülmények mellett nem csoda, ha a kirendelt csendőrség, bár egy tapasztalt és jó nyomozónak ismert őrmester vezetése alatt működött, több mint egy hónapi fáradságos nyomozás után se volt képes eredményt elérni. Kerestek, kutattak, puhatoltak, kérdezősködtek mindenfelé; házmozgásokat tartottak, kikérdezéseket foganatosítottak, portyázták éjjel-nappal a községet és határát; lesték, figyelték a gyanúsítottakat, mind nem ért semmit. Eredményt felmutatni, vagy csak egy alaposan gyanúsított egyént is felfedezniök, nem sikerült. A lakosság részéről — mondhatni — semmi támogatásban nem részesültek. A lakosság közönyét még az sem volt képes megtörni, hogy a kereskedelmi miniszter ur Ó nagyméltósága 1000 koronát tűzött ki a tettesek felfedezője részére.

Ilyen körülmények között egy hónapi idő után felhagytak az addig éjjel-nappal folytatott nyomozással, a vezényelt legénység bevonult őrséire s csak a kiskörösi és keczeli őrsök legénysége folytatta tovább a puhatolást és tartotta éber felügyelet alatt az előttük gyanúsnak tetsző egyéneket. Azonban ennek sem volt pozitív eredménye több, mint félévig.

Azonban nem hiába tartja a közmondás, hogy nincs olyan titok, a mi napfényre ne derüljön. Kikaparja azt a sánta tyúk is. Egyik vagy másik tettes, talán bizalmasabb baráti körben, esetleg italos állapotban elszólja magát s ha aztán az érdeklődő — felhasználva az alkalmat — hallgatási díjat követel és a tettes vonakodik adni, vagy éppen kevesebbet ad, mint a káros ígér: az annyit emlegetett tolvajbecsület féltetétetik boldogabb időkre és kész — a besugás.

Igy történt a jelen esetben is. S miután a besugó biztosítani akarta magának az 1000 koronát, feljelentését nem is a csendőrségnek, hanem egyenesen dr. Alfai Zoltán postatitkár budapesti lakosnak írta meg, megnevezvén a valószínű tetteseket. Az eset részleteire azonban a besugó sem tudott felvilágosítást adni, mert azt ő sem ismerte, ennek felderítése tehát még a csendőrségre várt.

A postatitkár a levéllel, amelyet 1905. évi május elején kapott kézbe és a melyben tettesekként idős Barna Mihály, ennek fia, Barna György és Borotvás Kovács József keczeli lakosok voltak megnevezve, azonnal Keczelre utazott. Utközben magához vette Novák István őrmester izsáki őrsparancsnokot, majd Kiskörösi Deák Lajos járásőrmestert és Kádár István csendőrt és beváltta ezeket a feljelentés titkaiba.

Keczelen az ottani őrs is segítségükre lévén, a nevezett három gyanúsítottat csakhamar őrizet alá vették és ki is kérdezték, de tagadtak mind a három. S miután még eddig semmi pozitív adat nem volt a működő járőr birtokában s első sorban is bázkutató által reméltek ilyet találhatni, megkezdtek azt, még pedig Barna Mihálynál. Reményük beteljesedett, mert itt már egy fontos bűnjelre, egy levélre akadtak, melynek alapján aztán sikerült is az esetet teljesen kideríteni.

A levél a maga érdekességében így hangzik:

•Szabadkán, 1905 április 4. Igen tisztelt Barna Mihály koma! Mink szerencsésen haza érkeztünk, csak hogy bizony semmire. Hanem mink arra kérjük, hogy kee és a Gyura fia péntekre reggelre, heti piacra okvetlen itt legyenek és mink az állomásnál fogjuk bevárni, mert

a mit bort vettünk keetől, hát személyesen akarjuk a bor elhozatalát megrendelni és a mi ott maradt podgyászunk, hát sziveskedjek azt keevel a kee kocsiján Halasig elhozni és kee Halason adja föl és küldje kee erre a czimre: Magyar Lajos V. körben, régi baromvásártér, Szabadkán. Ezen levelet meg szaggaesa össze kee, ha elolvassa és kérek vissza feleletet rögtön, hogy gyün kee-e, vagy nem el. Hogyha azt a podgyászt pakkolják, hát egy ládat vegyen kee és a tetejére egy zsák krumplit tegyen kee és úgy írják keetek, hogy itt küldöm a krumplit vagyis a burgonyát, meg bármi van olyan, hát pakkolják keetek belé és csak azzal küldjék. Isten velük maradjon. Korsós János és társa.

Ebből a levélből már alaposan arra lehetett következtetni, hogy Barna Mihály és a levélírók között, talán éppen a nyomozott ügyben, vagy más, de hasonló ügyben összeköttetés van, szóval, hogy bűntársak. Ennél fogva a postatitkár Kádár csendőrrel előbb Kiskörösi halasra ment, mert Korsós János odavaló lakos volt, majd, miután azt ott nem találták, Kovács Mátyás őrmester ottani őrsparancsnok hozzájuk való csatlakozása után Szabadkára utaztak a levélírók kilétének kipuhatolása végett.

Csakhamar kiderítették kilétüket. Korsós János és Magyar Lajos voltak az illetők s mind a kettő rovtott multu egyén. Kikérdezésük során azonban azt állították, hogy a betörés részleteiről, az ellopott pénz kik által és hova történt elrejtéséről semmit se tudnak, magát az esetet is — mint állították — a főtettes, Barna Mihály elbeszéléséből ismerik. S tényleg nem is lehetett rájuk deríteni semmit.

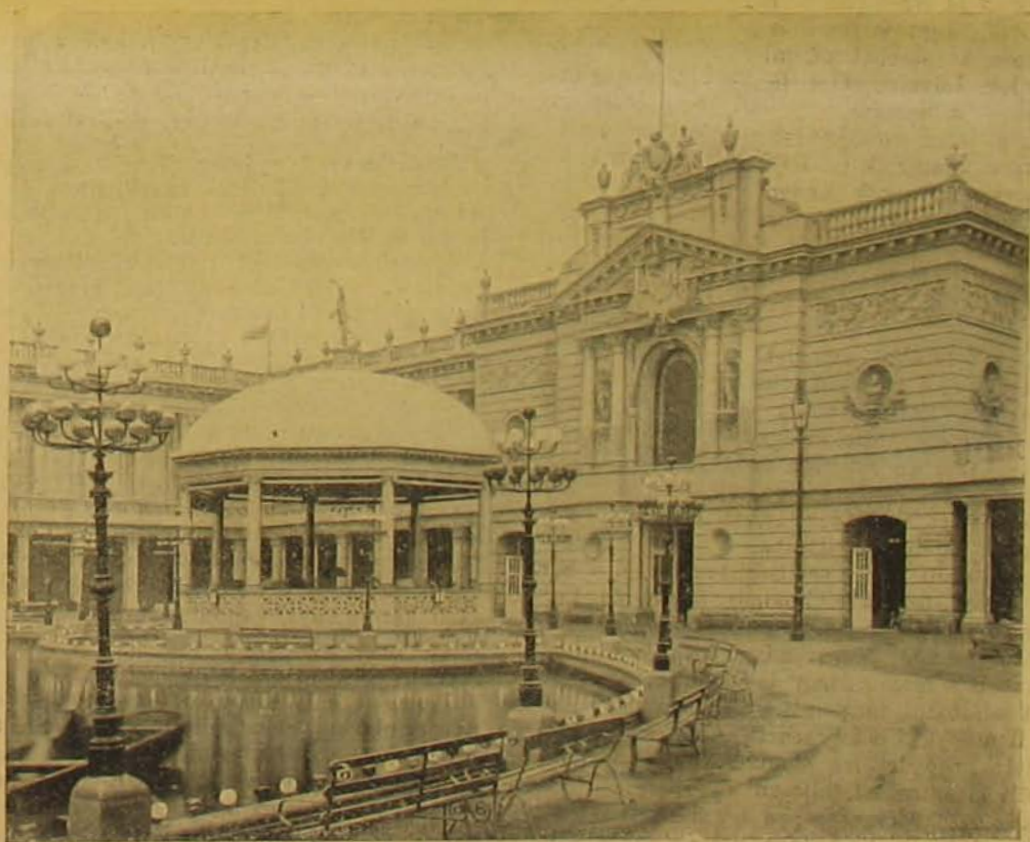
Ezen idő alatt Deák járásőrmester és társai Keczelen szintén folytatták a nyomozást és kikérdezéseket, ház-kutatásokat is tartottak, de csak annyit tudtak megállapítani, hogy a betörés óta a gyanúsítottak egyik-másika nagyobb adósságokat fizetett ki, házat nagyobb költséggel javíttatta és hogy Kecskeméten és Szabadkán 1000 koronás papírpénzeket kíséreltek felváltani. Ezek az adatok azonban csekély, mondhatni semmi eredményre való kilátással sem kecsegtethettek, mert Barna Mihály jómódu, mintegy 40—42,000 korona értékű vagyonnal rendelkező egyén volt és Borotvás Kovács Józsefnek is volt 6—8000 korona értékű vagyona, minél fogva azon költségeit, illetőleg kölcsöntörlesztéseket, melyek rájuk derültek, nem lehetett éppen rendkívülinek tekinteni és más alaposabb bizonyíték hiányában, csupán a gyanúsak tetsző költségezés és törlesztés alapján elítéltetésük nem is volt remélhető.

Kovács Mátyás őrmester a levélírók feltalálása és kikérdezése után, a szabadkai rendőrség igen előzékeny közreműködése mellett tovább folytatta a nyomozást Szabadkán, majd midőn csak nem akart eredmény mutatkozni, táviratozott Deák járásőrmesterek, hogy a gyanúsítottakat mielőbb kísértesse Szabadkára, hogy azon körülményt, vajjon ismerik-e ezek egymást, hogy talán más irta az ő nevökben a levelet, szembesítés alkalmával tisztázni lehessen.

Barna Mihály és társai tehát Szabadkára kísértettek, az ottaniakkal szembesítették; kikérdeztettek újból és újból, de a szabadkaiak mindvégig tagadták, hogy a bűncselekmény végrehajtásában résztvettek volna és a keczeliek is megmaradtak addig hangoztatott ártatlanságuk mellett konokul. Mig ezek a kikérdezések és szembesítések tartottak, a gyanúsítottak külön-külön voltak őrizet alatt. S miután így eredmény nem kecsegtetett, a nyomozó csendőrség vagy rendőrség valamelyik tagja azt az ajánlatot tette, hogy jó volna ezeket az

A Queens Hall, a kereskedelmi miniszterium csoportja.

A Ducal Hall, a földművelésügyi miniszterium csoportja.

A londoni magyar kiállításról.

összes gyanusítottakat egy nagyobb zárkába együvé helyezni s az ugyanoda már előre elbujtatott csendőr és rendőrrel heszédüket kihallgattatni. A terv tetszett. Bizonyosra vették ugyanis, hogy ezek összekerülve, csakis a betörésről fognak tárgyalni és mondhatnak olyanokat, a miből a nyomozásra hasznos adat kerülhet.

Ennek megfelelőleg tebat 1905. évi május hó 7-ikén Kádár csendőrt és két rendőrt a legnagyobb közös fogda fekpadja alá, a késő esti órákban bebujtattak s az ezután kikérdezett gyanusítottakat egyenként a fogdába becsukták. Ezek nem vették észre a cselt, vagy talán a szabadkaiak akartak minden áron a gyanutól menekülni, csak hogy hamarosan ráterelték a társalgást a betörésre. A kezeliek örömmel ujságolták amazoknak, hogy nem kell félni, mert a csendőrök a vasládát, mely Barna Mihály tanyásföldjén van elásva, még nem találták meg s bizonyára nem is fogják megtalálni soba, pénzt sem találtak náluk és más bizonyítékot sem tudtak még addig rájuk deríteni. Szóval nem kell félni semmitől, mondta közbe Borotvás Kovács József, mert az én 1200 koronámat is jól megőrzi otthon a lóhere boglya.

Már mintegy másfél óra hosszáig beszélgettek így, jól megvitatta, hogy ezután is miként viselkedjenek, hogy tagadni kell körömszakadtáig, mikor rájuk nyitott Deák járásörmester, Novák és Kovács örmesterekkel. Bejövetelök semmi meglepetést nem okozott, de már arra, mikor a fekpád alól Kádár csendőr és a két rendőr előbujt, megrémülve tekintett a három tettes egymásra. A két szabadkai teljesen flegmatikusan vette a dolgot, a becsapást, mert a bűncselekményben semmi részük nem volt.

Deák járásörmester és társai azon melegében kikérdezés alá vették a megrémült tetteseket, kik még mindig a rémület hatása alatt állva, töredelmesen beismerték, hogy ők bárman követték el a betörést. A jelzett időben ugyanis megtudták, hogy a nagy borszállítás folytán nagyobb pénzösszegek érkeztek a postahivatalba, ennél fogva elbatározták, hogy oda betörnek és ha sikerül, az összes ott találandó pénzt ellopják. Elbatározásukat tett követte s miután jól ismerték a postahivatali helyiség fekvését, tervük jól sikerült. A vasládát azonban felfeszíteni nem tudták, ennél fogva azt a helyről feszítették fel és az ablakon át az utcára szállítva, addig is, míg időb Barna Mibály a kocsival megérkezett, a közeli hid alá rejtették el, onnan pedig nevezett tanyájára szállították ki és ott a földben elásták. Nem is vették elő, míg az akkori nyomozás tartott. Midőn pedig a csendőrség elhuzódott onnan, elővették a ládát, tetejét betörték s az összes pénzt magukhoz véve, azon a Barnaékné pinceszében megosztottak. Borotvás Kovács József a pénzből 3600 koronát kapott, melyből mintegy 1500 koronát akkor melegében törlesztésekre és báza javíttatására fordított, 940 korona nála megtaláltatott, de már nem a lóhere boglyában, mert míg Szabadkán voltak, felesége kivette a boglyából az 1200 koronát és 260 korona biján a kertben elásta egy cserépfazékban, hol Deák járásörmester meg is találta. A hiányzó 260 korona nem került meg, mert a nő nem adta elő. A még ezenkívül hiányzó összeget pedig a tél folyamán elköltötték élelmiszerre és egyebekre.

Időb Barna Mibály és fia nem voltak ily szerencsések. Az ő részükből egy nagyobb összeg a földben, hol elásva volt, a ráfolyt víz batása alatt annyira szétmálolt, hogy teljesen értéktelenné, illetőleg használatatlanná vált és csak mintegy 1700 koronát költhettek el

belőle s ezenfelül csak 100 koronát adhattak át a nyomozó csendőrségnek. A vasláda és egy fatányér az öreg Barna birtokán a földben elásva megtaláltatott. Szóval 10 napi fáradságos nyomozás után a bűncselekmény szépen kiderült.

Az ekként beismerésben levő tettesek, az 1040 korona készpénzzel és az előtalált bűnjelekkel a kalocsai kir. törvényszéknek adattak át, hol méltó büntetésben részesültek. Vagyonukat a kir. kincstár lefoglalta.

S miután a kincstár kára ekként teljesen megtérült, a kitűzött 1000 koronát a feljelentőnek kiutalta, míg Kovács Mátvás örmestert 200 korona, Kádár csendőrt pedig 150 korona jutalomban részesítette. Deák járásörmester és Novák örmester pedig a belügyminiszter ur Ó nagyméltósága által 100—100 koronával jutalmaztattak meg. Ezenfelül a honvédelmi miniszter ur Ó nagyméltósága által mind a négyen dicsérő okirattal láttattak el.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Látszat és valóság.

Közl: *Hátory József.*

A bűneseteknél a látszat gyakran üz gonosz tréfát a nyomozó közegekkel, sőt nem ritkán a bírósággal is. Gyakran fordul elő olyan eset, hogy a látszat majdnem kétségtelen bizonyossággal mutat rá valamelyik gyanusított bűnös voltára és ha nem jön közbe a nyomozásoknál szintén nem jelentéktelen tényező: a véletlen, vagy egy ügyesebb nyomozó minden csomót kibogozó zsenialitása, bizony könnyen megesik, hogy a látszat győzedelmeskedik és a bűnös helyett az ártatlan szenved.

Az alábbi esetben is csak egy hajszálon és egy rendkívül ügyes járásparancsnok lelkiismeretes buzgóságán mulott, hogy a látszat által teremtett súlyos gyanuokot folytán nem egy ártatlan ember szenvedett nehéz rabságot az igazi bűnös helyett.

Mult év november 18-án Nyulfalu község előjárósága arról értesítette az illetékes ménfői örsöt, hogy ismeretlen tettes aznap reggel öt óra tájban I. F. ottani lakoson készsurással halálos sérülést ejtett.

A helyszínére azonnal kivezényelt járőr megállapította, hogy I. F. azon éjjelen az ottani kocsmában mulatván, több társával reggel öt óra tájban hazafelé indult, mi közben H. J. ottani lakossal az utcán szóvítába, majd verekedésbe elegyedett és miután H. J. erősebb volt, előbbi két-szer földhöz vágta. E közben kapta I. F. a készsurást, melynek következtében még aznap délután egy óraker meghalt. A járőrnek sikerült még a sérültet is kikérdezni, ki határozottan azt állította, hogy a surást H. J. től kapta, annál is biztosabban, mert a sérülés megtörténtekor közvetlen közelben nem is volt rajta kívül senki más. Sőt midőn a surást érezte, rá is szólt e szavakkal bántalmazójára:

— Pista, miért szurtál meg?

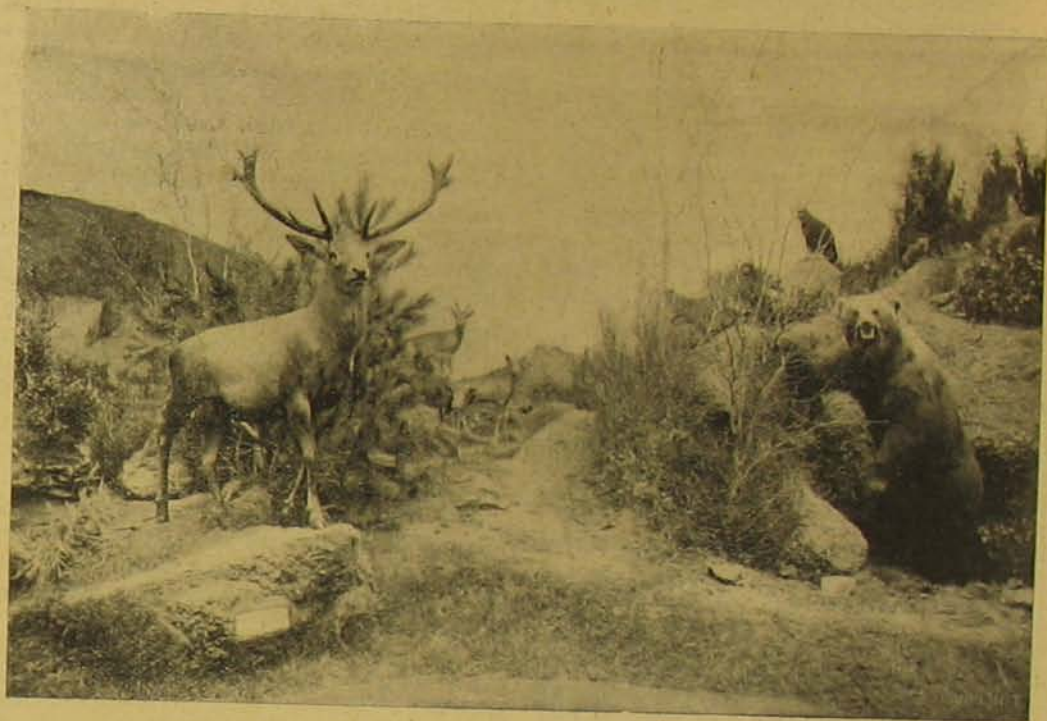
De H. J. rá sem hederített, hanem tovább is rugdosta és ütötte-verte, míg végre e szavakkal: „No, most már megkaptad a magadét, ez már elég lesz neked, elbocsátotta és eltávozott a helyszínéről.

Ezen tényállást a helyszínén tartózkodó P. Gy. és L. M. ottani lakosok is mindenben igazolták.

A helyszíni szemle megejtésénél ezenkívül a járőr egy kést is talált, melyet H. J. hozzátartozói ennek tulajdonaként ismertek fel, sőt némi habozás után maga H. J. is a magáét ismerte fel benne.

Ezen nyomós bizonyítékok alapján a járőr a verekedést beismerő, de a készsurást konokul tagadó H. J.-t elfogta és a helyszínre ugyanaznap kiszállott vizsgálóbíró felhívására a győri ügyészséghez bekísérte.

Ezen tígy folyó évi február hó 12-én került főtárgyalásra, mely alkalommal az esküdtbíróság két szavazattöbbséggel

Vadászati kiállítás a földművelési minisztérium csoportjában.

A magyar utca.

A londoni magyar kiálltásról.

a v dlottat nem bünösnek mondta ki, minek alapján azonnal szabadlábra is helyeztetett.

Közben Nyulfa községe a györszentmártoni őrhöz csatoltatott, a további nyomozást tehát ezen őrsnek kellett teljesítenie; a mi annál nehezebb feladat volt, mivel sem az őrsparancsnok, sem pedig a legénység nem rendelkezett még a szükséges helyi és személyi ismeretekkel, a mi nélkül pedig sikerrel biztató nyomozás alig vezethető.

Mindazonáltal Horváth Ferencz járásörmester, mihelyt a község az őrhöz csatoltatott és a leirt eset eddigi részleteit megismerte, a kötelességérzettől sarkalva, egy perczig sem késedelmeskedett és Pócsa István csendőrt maga mellé véve, azonnal kiszállt a helyszínére, hogy a nyomozás fonalát újból felvegye.

A járásörmester nem lévén ismerős a viszonyokkal és körülményekkel, az egész eljárást előlről kezdve, mindenekelőtt mindazokat kérdezte ki, kik a korcsmai mulatságban résztvettek és a verekedésnek szemtanúi voltak.

Közben a korcsmáros két szolgáját is ki akarván kérdezni, megtudta, hogy az egyik egy H. B. nevű ott hagyta helyét, még pedig ugyanazon napon, midőn H. J. a felmentés folytán szabadlábra helyeztetett.

Ezen körülmény gyanusnak tűnven fel a járásörmesternek, H. B. után nyomozni kezdett és miután megtudta, hogy egy veszprémmegyei községben tartózkodik, ott haladéktalanul felkereste.

H. B. hosszabb kikérdezés és ismételt ellenmondások után végül előadta, hogy az esettel kapcsolatban csak annyiról van tudomása, hogy H. J. és P. Gy. bejöttek hozzá az istállóba és ez utóbbi kérte, hogy adjon neki egy kést kölcsön; de miután a kérést megtagadta, T. B. szolgáltatásához fordult ugyanazon kéréssel és ez utóbbi oda is kölcsönözte a kést.

T. B. is kikérdeztetvén, hosszabb habozás után beismerte, hogy tényleg adott kölcsön egy kést P. Gy.-nak, azonban a kést vissza nem kapta, a mennyiben — és ezt is csak hosszabb kikérdezés után ismerte be — P. Gy., mint azt neki elbeszélte, a késsel F. J.-t megszurván, hogy a bűnjelet meg ne találhassák, a kést a község kutjába dobta.

Ezek alapján aztán P. Gy. is csakhamar beismerte, hogy a cselekményt ő követte el, még pedig oly módon, hogy midőn H. J. és F. T. verekedni kezdtek és az előbbi az utóbbi földre teperte, ő a sötétség leple alatt észrevétlenül odasurrant és a kést F. J. mellébe szurta, a nélkül, hogy ezt bárki is észrevette volna. A kést aztán a közelben levő községi kutba dobta, hol azt, miután a kut vize kimerítettett, a járőr meg is találta.

A látszat tehát ez esetben is csalt és behizonyult a nyomós gyanúkok ellenére, hogy nem H. J. követte el a cselekményt, hanem P. Gy., a ki ellen pedig a nyomozás első stádiumában a legcsekélyebb gyanu sem merült fel.

Bizony jól vigyázzon a csendőr a gyanúkok és bizonyítékok mérlegelésénél, mert könnyen lehet ártatlan emberek szenvedéseinek okozója.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A forró étel veszélyei.

Egy Glaser nevű német orvos egyik orvosi folyóiratban tanulságos tanulmányt tett közzé a meleg ételek és italok élvezetének ártalmas voltáról. Csaknem hihetetlen, mennyire ragaszkodnak a háziasszonyok és szakácsnők ahhoz a rossz szokáshoz, hogy az ételt csaknem forró állapotban adják föl. Dr. Glaser állítja, hogy az általa hőmérővel megmért levelek rendszeren 70° C-t mutatnak, tehát 32 fokkal többet, mint a test melege; azaz a háziasszony kényszeríti az embert, hogy oly forróságnak tegye ki fogait és gyomrát, mely a kezeit és lábait menthetetlenül összeégetné. E szokás valódi kínzás, de szerencsétlenségre senki sem látja be. Ily magas hő-

mérsékű fürdővizben bőrünk elégne és a fürdést kétségkívül halál követné; igaz, hogy a száj és fogak nem annyira érzékenyek, de ezeknek is megárt a sok. Valóban óhajtandó volna a visszaélés ellensúlyozásul rögtönzött fényképeket készíteni, oly emberekről, kik ily forró levelet kénytelenek enni. Csaknem naponkint láthatjuk ennek következményeit. Mindenki, ki a levesből az első kanálnyt elnyeli, akaratlanul is felszisszen, homloka összeránczosodik s ajkai és arcizmai megrándulnak. Tanuja voltam egy izben — írja Glaser — hogy egy paraszthatározony felfofozta leányát, mivel a tehéneknek vitt moslékot nem hűtötte le, de ugyanaz az asszony pár percz múlva az embereknek párolgó edényekben adta fel az ételt; mindenki megfujta a kanalat, általános grimace mutatkozott az arcokon, olyan, mintha valósággal hűtetésből kellett volna megenni. Azonban sokszor vagyunk úgy, hogy az állatokat megliméljük oly kellemetlenségektől, melyek iránt magunkkal szemben érzéketlenek vagyunk.

A konyha e rettenetes kintözszere, a tüzevés, leginkább mutatja káros hatását az újabb nemzedék rossz fogai-ban. A fogorvosok egész serege támad újabban s ezek lételének főoszlopa a szakácsnők helytelen eljárása, hogy az ételeket és italokat 50—70 Celsius fok melegségben tálatják fel. Sokszor okoskodtak a felett, miért romlanak jobban a felső sor fogai, mint az alsók; világos, hogy ennek oka főképp a természetellenes forróság. A forró falat a nyelvizmok által a szájban egy darabig ide s oda dobátik s rendszeren, mint a tekegolyók az asztal szélénél, a fogsornál állapotnak meg. Ennek természetes következménye, hogy a fogzománcz, különösen a felső sornak benső, torok felé eső részén, legelőbb elromlik; apró kis pattanások támadnak benne, melyekbe cukor, savak s más fogromboló szerek könnyen bejuthatnak. De a sok gyomorhaj egy része is e természetellenes életmódból magyarázható meg. Bizony okos dolog volna a házi asszonyoknak és szakácsnőknek főképp a leves és kávé számára karácsonyi ajándéku hőmérőt adni, hogy esztelenül ne rongálják egészségünket. Az öreg kort éltek emberek nagy részéről tudva van, hogy azok egész életök alatt soha vagy legalább nagyon ritkán ettek és ittak forró italt és eledelt.

KÉPEINKHEZ.

A londoni magyar kiállítás.

Londonban magyar kiállítás készül, mely hivatta lesz a magyar ipart, művészetet és általában Magyarország kulturáját az angoloknak bemutatni. Ugy a kormány, mint az egyes kiállítók nagy áldozatkészséggel törekednek arra, hogy ez a bemutatkozás az országnak elismerést és dicsőséget szerezzen. A kiállítás egyes épületeit mutatjuk be mai számunkban. Már ezen épületek impozáns volta is tanúsítgot tesz arról a nagyszabású tevékenységről, melyet az illetékes körök Magyarország méltó bemutatására fordítanak.

HIREK.

Megtámadott járőr. Holczmann István, Merkovszki András rákoskeresztúri őrsbeli c. őrsvezetők, Lukácsi István c. őrsvezető és Szécsényi Ödön csendőr c. őrsvezető, rákoszentmihályi őrsbeli egyesült járőrt május 17-én este 9—10 óra tájban Rákosszabán, az ott lefolyt

bucsun való portyázás közben, mintegy 50 főből álló tömeg megtámadta. A járőr a támadókkal szemben szuronyt és kardot volt kénytelen használni, minek következtében Rép Sándor és Rép József rákoscsabai lakosok súlyosan megsebesítettek. A fegyverhasználat után a tömeg szétfutott. A járőr a sérülteknek orvosi segítségben való részesítése iránt intézkedett s ezután a támadás vezetőit kinyomozta és feljelentette.

Korcsmai verekedés. A pestmegyei Hajós községben május 17-én éjjel nagy korcsmai verekedés volt. A szolgálatilag fellépett Herbály János csendőr és Biczó György próbacsendőrből állott járőrt az italtól fekevesztett verekedők megtámadták, mire ez löfegyvert volt kénytelen használni. A fegyverhasználat két egyén rögtöni halálát, négynek pedig súlyos sérülését vonta maga után. A vizagálat megindult.

„Bűvös álmok” cím alatt egy poéta lélekkel ibletett bajtársunk, Barényi Ferencz hadnagy, szatmárnémetii szakaszpáncsnok egy kötet hangulatos verset adott ki, melyet melegen ajánlunk olvasóink figyelmébe. A kötet Szatmárnémetiben, Reizer János bizományában jelent meg, a bonnan 1 K. 50 fillérért megrendelhető.

KÜLÖNFÉLÉK.

Krisztus halálának éve. Általában az a vélemény hogy Jézus — időszámításunkat születésétől kezdve és mert 33 évet élt — a 33-dik esztendőben halt meg. Most azonban Veen dán tudós kisütötte, hogy tévedés van dologban. Emlékeztet arra, hogy a niceai zsinat a husvéti ünnep kezdetét a tavaszi napj-egyenlőséget követő holdtölte után következő első vasárnapra állapította meg; s minthogy a napjegyenség márczius 21-én kezdődik, a niceai zsinat határozata értelmében a husvéti ünnepek sohasem kezdődhetnek márczius 22-ike előtt és április 25-ike után. Később, a husvéti ünnepek kezdetének egyöntetűsége céljából, a nyugoti egyház a holdciklust vette alapul, mely 19 esztendőt számláló periodusokból áll és mindenik periodus olyan esztendővel kezdődik, melynek első napjára újból esik. Még később azonban, 1582-ben XIII. Gergely pápa rájött, hogy a hold-cziklus 19 esztendőt ölel ugyan magába, de minden újabb ciklus egy órával, vagy másfél órával korábban kezdődik. Ezért azután megkorrigálta a naptárt; innen veszik eredetüket az epakták. Ez a zürzavar arra indította Veen dán tudóst, hogy végre rendet teremtsen a sokféle számításban. Abból indult ki, hogy Jézus pénteki napon halt meg és hogy a tavaszi holdtölte az évben szombatra esett. Csakhogy két olyan esztendő volt, a melyben a holdtölte szombatra esett: a 28 és a 33-ik. Innen származik azután az a hiedelem, hogy Jézus a 33-ik esztendőben halt volna meg. Veen azonban megállapította, hogy a 33-ik esztendőben április 9-én volt az a szombat, a melyre a tavaszi holdtölte esett, míg a 29-ik esztendőben ez a nap márczius 24-én volt. János apostol pedig azt írja, hogy a mikor Jézust elfogták, hogy megfeszítsék, nagyon hideg volt és hogy a főpap szállásán tüzet gyújtottak. Sokkal valószínűbb tehát, hogy ez inkább márcziusban, mint áprilisban lehetett. Így tehát Jézus 29-ben halt volna meg, a miből viszont az következik, hogy mostani időszámításunk kezdeté előtt, még pedig négy esztendővel korábban született.

Az ivóvíz tisztítása. A nagyobb városok vízvezetékeli ma már általában a tökéletességnek olyan magas fokán

állanak, hogy az általuk szolgáltatott ivóvíz a legmesszebbmenő egészségügyi követelményeknek is megfelel. De nem mindig van az ember olyan helyzetben, hogy ilyenképpen megtisztított víz áll rendelkezésére és nincs is mindig filtráló eszköz kéznél, a mely lehetővé tenné az aggasztóbb tisztaságú forrás vizének élvezetét. Már ebből a szempontból is érdekes az az eljárás, a melylyel a kínaiak segítenek a tiszta víz biányán. Mindenekelőtt a kínaiak lehetőleg sohasem iszszák a vizet forralatlan állapotban, hanem rendszerint teával oltják szomjukat. Másodsorban a kínaiak már réges-régen rájöttek arra, hogy a timsónak megvan az a képessége, hogy a vizet megtisztítsa. Ennél az eljárásnál azonban újabb idő óta sokkal eredményesebb, bár külsőleg hasonló módszert alkalmaznak, az ivóvíz tisztítására. Ennél az eljárásnál a vizet mindenekelőtt egy porral kezelik, a mely egy rész biper-mangánsavas káliumból, hót rész szénsavas nátrontól és oltott mészből áll. Öt porczzel később még nyolcz rész kénsavas vasoxidot adnak hozzá. — A biper-mangánsavas kálium a vízben található szerves anyagot, — tehát a baktériumokat is — meglontja, míg a szénsavas nátron a vízben természetesen előforduló kénsavas meszet az oltott mész pedig a többi mészvegyületet csapja ki. A kénsavas vasoxid bozzadásával a felesleges biper-mangánsavas káliumot távolítják el és sűrű csapadék képződik, a melyről a vizet tökéletesen tisztá és átlátszó állapotban öntik le. Ezzel a módszerrel már a legpiszkosabb folyó vizét is megpróbálták megtisztítani és mint a vizagálatok igazolták, sikerült is bakteriologiallag és egyéb tekintetben is teljesen tisztá ivóvizet előállítani.

A rovar ereje. Valóban csodálatos, hogy aránylag mily nagy erő lakik némely kis rovarban. Egy természettudományi folyóirat közli például ezt a kísérletet: Egy nem több, mint tizenkét milliméter hosszú bogár, a melyet pléhdoboz fedelével horítottak le, könnyen felemelte a lemezt és kibujt alóla. Újra alá tették s megerhelték az egész dobozzal is, a mely fedelével együtt 114 grammot nyomott. S a 0.032 gramm súlyú bogár azt is fölemelte s kimászott a fogaágából. Föltéve már most, hogy csak a dobóz félsúlyát kellett megemelnie, tehát 57 gramm terhet, akkor is ez a rovar a maga súlyának mintegy 1800-szorosát emelte meg. Egy ember, a ki olyan erős volna, mint ez a bogár (75 kg. súlynak véve az embert), nem kevesebb, mint 135,000 kilogrammot emelne föl.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

P. J. A mondott esetben nem, hanem csak akkor áll fenn a házközösség, ha két vagy több családból lakik egy lakásban esetleg közös konyhával bíró két szobában.

S. J. 1. J. S. 433-ik, B. J. pedig 104-ik. 2. Igen.

Sz. J. 1. A megszokott szolgálati időt nem számlálják le. On azonban ügylátasik önszótévesztés felvétel az előjegyzéssel, mert az alkalmazotnak talált jelentkezést az államromlásról előjegyzik, a mi még nem jelent felvételt, az előjegyzettek közül osztrózik a felvételt, a mi a szolgáltatástól való behívással egyértelmű, vagyis az az egyén van az államromlásról szolgálattába felvéve, a ki szolgáltatástól behívott. 2. Nem számlálják be. 3. A felvételt, illetve ön szerint a behívás esetén.

H. M. 1. 170. [2. A zsold és szolg. pótdíjmelés folyó évi július 1-ével, a többi később fog behívotkenni. 3. Csakán ezimben.

Érdeklődő. 1. Leszerelése előtt nem köthet házasságot. 2. A törvényes polgári házasság megkötése után a pap a házasságleket, ha szabályszerűen kihirdették, vagy dispensáltattak, tekintet nélkül arra, hogy illetőségi helyüktől meddig voltak távol, nyomban megesketi.

Őrsparancsnokság Obábamutnik. Az illetőnek ténylegesen tetése előrehaladt koránál fogva teljesen ki van zárva.

Csendőrség Korpona. 1. A hiányzó lapot elküldöttük. 2. A zsold és szolg. pótdíj rendezése július 1-ével. A nyugdíjak új rendezése tárgyalás alatt áll. A szombathelyi kerület felállításáról ez idő szerint még nincsen szó. 3. Tudunkkal sehol. Miskolcra van: ref. főgymnasiuma, kir. kath. algyimnasiuma, áll. felsőbb kereskedelmi iskolája, ref. felsőbb leányiskolája, női kereskedelmi tanfolyama, női ipariskolája és városi zeneiskolája, míg Egernek: érseki joglyceuma, r. kath. főgymnasiuma, áll. főreáliskolája, érseki felsőbb leányiskolája, érseki tanítóképző, érseki tanítónőképző és áll. segélyezett megyei siketnémák intézete, Gyöngyösnek pedig áll. főgymnasiuma van.

P. Najdás. Jogosult.

S. J. Csak igényjogosultsági igazolvánnyal, vagy 12. szolgálati évének utolsó felében, vagy pedig úgy, hogy a csendőrségtől leszerel és akkor — esetleg éppen közvetlenül — megyen próbaszolgálatra.

Érdeklődő. 1. Jelentkezés útján. (L. Cs—II b. jelzetű szervezeti határozványok 42. §-át). 2. Minden év január 1-én veszi kezdetét és négy hónapig tart. 3. A szervezeti utasítás, a csendőrségek, pótlókeret- és tanosztályok, a csendőrszárnyak- és kerületek törzsek gazdaságkezelési utasításai, a pénztárkezelési utasítás, a számvivősségi utasítás és a csendőrségi illetékszabályzat.

Bácskay II. 1. Az 1873. II. törvényzikk a kiszolgált — igényjogosult — altisztek alkalmazására vonatkozik. 2. Három évre.

Horváth. A honvédelmi miniszterium által kiadott szolgálati könyvek bizományosa: Toldi Lajos könyvkereskedő Budapest, II. Főntéza 2.

G. F. Igen.

D. 500. 1. A tulajdonos engedelmével igen. 2. A vadörnek fegyverigazolvánnyal kell bírnia. 3. Először nem, hanem a területileg illetékes község előjáróságának tartozik bejelenteni a kőbor eb elejtését, a melynek eltakarításáról az előjáróság tartozik gondoskodni.

K. K. cs. cz. őrsvezető. Beküldött és sok jóindulattal megírt közleményére értesítjük, hogy a legénység állandósítása, a mi különben az intéző körök állandó gondoskodása tárgyát képezi, az ő által felvetett módszerrel orvosolva nem lenne. Ennek a kérdésnek a megoldásához különben is igen nagy látkörre van szükség.

K. J. F. Őrszűrés, köztönzött, Kezdetlegesen. A beszélgetés tudománya, Valamely dalmának a szövegekönyve, Az elbeszélésben előforduló kisebb részletek. Csaklós, Jogtalan szándék, Irály, Bizalmas, Cyprus szigete vagy annak valamely tartozéka, Törökzetes, Erdőteljes, Egy zenei műforma, Egy költői műfaj, az életkép egyik formája, Pillanat, Jellegettség, Alaphang, Valaminek az ereje, például: a fény intenzitása = a fény ereje, Alanyi, Műszaki, Köznapi, közönséges, Zenei kifejezés = nagyon erősen, Trágár írat, Legénység.

Futni vágyó. A közös hadsereg, valamint a honvédség további szolgáló altisztei hat évi szolgálat után nem igényjogosultsági igazolványt, hanem Tanúsítványt kapnak, a melynek alapján kizárólag magánállalatoknál, esetleg három havi próbaszolgálat teljesítése mellett, alkalmazást kaphatnak. E kedvezmény — ha ugyan ez a csendőrségre nézve annak nevezhető, mert az ily állások csak igen ritka esetben kapcsolóznak nyugdíjjal — a m. kir. csendőrségre nincs kiterjesztve.

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május 24-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: szamosfalvi **Panajott Sándor**, betegség okából szabadságot vezérőrnagynak, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének, ezen állásától saját kérelmére való felmentését legkegyelmesebben elrevelni és

Ziegler Károly ezredest, a pozsonyi V. sz. csendőrkörület parancsnokát, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur rendeletére a m. kir. VI. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Marion Gyula járásörmester a közbiztonsági szolgálat terén 19 éven át kifejtett buzgó tevékenységeért.

A m. kir. III. sz. csendőrkörületi parancsnokság által:

Páffy Gergely járásörmester, mert a torontálmegyei Rudolfsnád községet a múlt év folyamán fenyegetett árvízveszély alkalmával a védekezési munkálatok, valamint az élet- és vagyonmentés körül 463 órán át, fáradságot nem ismerő tevékenységgel és nagy odaadással működött.

Bikefi Jakab törzsörmester, mert 26 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje, de különösen az utóbbi négy év alatt, mint számvivősségi segédmunkás szolgálati teendőit mindenkor legnagyobb szorgalommal és kötelességtudással teljesítette, a tiszti és legénységi alosztályok felállításával és átszervezésével, nemkülönben a létszámemeléssel járó munkálatokat és általában a számviteli teendőket teljes szakértelemmel és lankadatlan szorgalommal végezte, példás magatartásával és szorgalmával fiatalabb bajtársainak mintaképekül szolgált.

Zsigmond Lőrincz törzsörmester, mert három évet meghaladó szárnyirodai és öt évi számvivősségi segédmunkásként való alkalmaztatása, de különösen az utóbbi évek alatt keresztülvitt tiszti és legénységi alosztályok felállításával és átszervezésével, nemkülönben a létszámemeléssel járó munkálatokat és általában a számviteli teendőket teljes szakértelemmel és lankadatlan szorgalommal teljesítette és példás magaviseletet tanúsított.

Frolyó János örmester, mert négy évet meghaladó számvivősségi segédmunkásként való alkalmaztatása alatt

hegedűk, grammofonok, fuvolák, czimbalmok

számbeliről, a legkisebbtől a legnagyobb gyártmányokig.

Ümüködő, forgatható hangszerek. Dús választék!

Előzékeny kiszolgálás, méltányos üzleti elviek.

ELEK és TÁRSA BUDAPEST, Károly-körút 10. sz.

kiváló szorgalmat, ügybuzgóságot, kötelességtudást és példás magaviseletet tanusított.

Zagypva István őrmester, mert 18 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt különféle alkalmazásokban, de különösen mint szárnyszámvivő nagy buzgalmat, lelkiismeretes pontosságot és megbízhatóságot tanusított, példás magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Wolf Gyula cz. őrmester nyolcz évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt különféle alkalmazásokban, de különösen mint szárnyirodai segéd munkás nagy szorgalmat, lelkiismeretes pontosságot és megbízhatóságot tanusított.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Bulay Mihály törzsőrmester, úgy a pótszárny, mint a segédtszti irodában hosszabb időn át tanusított szorgalma és eredményes tevékenységeért, valamint példás magaviseletéért.

Komlós Mihály, Palatinusz János, Herlitska Venczel és Juhász István járásőrmesterek, Éltás Ferencz, Szabó Gábor, Stadler József, Nagy István I. és Ravasz Ferencz őrmesterek, Csernyicska Ferencz, Tóth Balázs, Bátorfi Vincze, Nagy János I., Porubcsán Gábor, Borisz István, Illés József, Reudes János, Barta József I., Matyasovszky László és Nagy Márton cz. őrmesterek, Lajter Henrik, Kolonics Károly, Szabó Imre I. és Mihály István őrsvezetők, Kovács János II., Nagy Károly I. és Szabó Béla cz. őrsvezetők, Tóth Béla, Fürst Mór és Nagy István II. csendőr cz. őrsvezetők, Molnár Gyula, Csuka László, Hulik János, Petrok József, Huszár János és Kovácsik János csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén legutóbbi időben kifejtett kiváló szorgalommal párosult eredményes tevékenységükért.

Kullik Vendel cz. őrmester, mert a szárnyirodába való több izbeni vezényeltetési ideje alatt kiváló szorgalmat tanusított és mert a szárnyhoz öt hónapon át beosztott próbacsendőrök kiképzését teljes odaadással és eredményesen fogatosította.

Pollák Mátyás cz. őrsvezető, Belédi István, Reiber János, Görös László csendőr cz. őrsvezetők, Rucz János, Dudás Károly, Borsiczki István, Kopeczki József és Kokawecz Lajos csendőrök, a Hontmegye területén hosszabb időn át előfordult nagyszámu lopások tettesinek kiderítése körül tanusított fáradatlan, buzgó és eredményes tevékenységükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Székely Herman járásőrmester a múlt év folyamán csendőrjelentkezők gyűjtése körül kifejtett szorgalmáért.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Lády Gyula, Körösi János, Kroszlák Miklós, Bodon János, Dracpala János és Karácsony József cz. őrmesterek, Dán Ferencz, Buchta István, Tóth József I.

és Mészáros Gyula I. őrsvezetők. Tőke Lajos, Bucsek János, Tanüll János és Weszerle Ignác cz. őrsvezetők, Richler József, Farkas József IV., Jánoska Pál, Papp György, Gabik János és Domin Mátyás esendőr cz. őrsvezetők, Szórad Rezső, Fábúán Ágoston, Fördős József, Kiss József, István Mihály, Vankó Lénárd, Takács Zeigmond, Tomor Gábor, Dlhi Lajos, Kollár Mihály II., Molnár János, Janicza Jakab, Halász Lajos II., Baji Ferencz, Deák Ferencz, Záhojnik József, Bercsényi János, Lapin Zsilk György, Komatinger Gyula csendőrök és Harasztovics Sándor próbacsendőr, a közbiztonsági szolgálat terén utóbbi időben kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Malis Lajos cz. őrmester, az 1907. évi október hó 27-én Nyitramegye Verbó községben kiütött tüzvész alkalmával a tüzoltás és vagyonmentés körül tanusított kiválóan buzgó ténykedéséért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Bojnár János III. és Decker Rezső csendőrök, többrendbeli gyujtogatás és lopás tettesinek ügyes és tapintatos eljárással eszközölt kiderítéseért.

Németh Gábor I. csendőr, többrendbeli kisebb lopás tettesinek kiderítése körül tanusított buzgó és eredményes működéséért.

Pénzbeli megjutalmazás.

A magyar kir. belügyminister úr a folyó évi április hó 15-én kelt 42614/V. b. számú rendeletével, egy több örkörletre kiterjedő területen elkövetett lopások tettesinek kiderítése és letartóztatásaért, a m. kir. V. számú csendőrkerületbeli Katona László cz. őrmesternek 150, Krikker Gyula csendőrnek pedig 100 kor. pénzjutalmat adományozott.

Házasságra lépett:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: Bardócz Károly őrsvezető, Gersi Katalinnal, 1908 apr. 25-én, Zerneston.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtokállás a nozsdleri kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona, Lakpénz 300 korona, esetleg a torinészotbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Közhatósági orvosi bizonyítvány. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a győri kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 15-ig.

1 utmesterei állás Máramaros vármegye törvényhatóságánál Alsózinovóron. Fizetés 1000 korona, Lakpénz 200 korona. Utátalány 500 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Utmesterei tanfolyam vagy utmesterei vizsga. Egyévi időiglenes szolgálat. Kérvények Máramaros vármegye alispánjához 1908. évi június hó 12-ig.

Egy irtokállás a miavai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona, lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelvismeret. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi

vizsga. Kérvények a nyitrai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 16-ig.

1 utmesteri állás a Mármaros vármegye törvényhatóságánál Iszkán. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Utiátalány 250 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Utmesteri vizsga vagy tanfolyam. Egy ideiglenes szolgálat. Kérvények a Mármaros vármegye alispánjához 1908. évi június hó 12-ig.

Egy irtóki állás a miskolci kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi előzetes próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Ügyészségi ügykezelésben való jártasság. Kérvények a miskolci kir. ügyészséghez 1908. évi június hó 12-ig.

Egy gépészi állás a hajmáskéri tüzérségi lövésiskola központi erdőtelepénél. Fizetés 960 korona, az 1440 korona fizetéssel járó 1. fizetési osztályba való előléptetési várománnyal, szabályszerű lakilletmény, 120 korona egyenruházati pótlék egyszersmindenkorra szolgálati ruházat beszerzésére. Német nyelv szóban és írásban, a számolás teljes ismerete. Vizsgázott fűtő és gépkezelő. A gépészet és elektrotechnika ismerete. A gépüzem vezetéséhez való alkalmasság, a magyar nyelv ismerete. Kérvények 1908. évi június hó 1-ig a wienai katonai műszaki bizottsághoz.

Egy negyedmesteri, egyszersmind detektívfontóki állás Győr város rendőrségénél. Kezdő fizetés 1100 korona. Négy évenként 100 korona emelkedéssel. Lakpénz 240 korona vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 140 korona. Detektívátalány évi 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Győr város polgármesteréhez 1908. évi június hó 5-ig.

Egy irtóki állás a sátoraljajuhelyi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a sátoraljajuhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 8-ig.

Egy utbiztosi állás Baranya vármegye törvényhatóságánál. Kezdő fizetés 1400 korona és szabályszerű illetmények. Lakpénz 300—420 korona. Szabályszerű utiátalány. Irodaátalány 40 ko-

rona. Napidíj 4 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Megállapítandó időn belül az utmesteri képesítés megszerzése. Ideiglenes szolgálat megállapítandó időtartamig. Baranya vármegye főispánjához címzett kérvények Baranya vármegye alispánjához 1908. évi június hó 6-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett korrendelet irányadó.

Egy hivatalozolgai állás a mezőkövesdi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 1600 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június 2-ig.

Egy hivatalozolgai állás a zernesti kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 500 korona. Szabályszerű lakpénz 100 korona pótlékkal. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a brassói királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 11-ig.

Egy hivatalozolgai állás a nagyszebeni kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. — Német és román nyelvismeret. Kérvények a nagyszebeni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június hó 28-ig.

Egy hivatalozolgai állás a tiszafüredi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 60 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökehez 1908. június 31-ig.

Egy hivatalozolgai állás az aranyosmaróti m. kir. adóhivatalnál vagy áthelyezés esetén az aranyosmaróti pénzügyigazgatóság kerületében máshol. Fizetés 600 korona. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az aranyosmaróti magyar kir. pénzügyigazgatósághoz 1908. évi június hó 28-ig nyújtandók be. A kérvényben határozottan megjelölendő, hogy csupán az aranyosmaróti vagy más ily állásra is vonatkozik.

Vászon zubbony.

!!Csendőrség előnyben részesül!!

Vászon nadrág.

GERŐ ALADÁR

Csendőr-ing

Különféle minőség.
Arjegyzék bérmentesen

Budapest, VI., Szerecsen-utca 41. sz.

Csendőr-alsó-nadrág.

Különféle minőség.
Pontos és gyors elint.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

nyomtatványok a legjobb minőségű, vízjeggyel ellátott magyar gyártmányu, famentes fehér papíron készülnek. Új árjegyzékünk az őrök részére megjelent, melyet a t. őrparancsnokságoknak megküldünk.